

"Proletarec"
je delavski list
za misleče
čitatelje.

PROLETAREC

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

GLASILO
PROSVETNE
MATICE
J. S. Z.

ST. — NO. 1302.

Entered as second-class matter, December 6, 1907, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

CHICAGO, ILL., 25. AVGUSTA (AUGUST 25,) 1932.

Published weekly at
5219 W. 26th St.

LETO — VOL. XXVII

UPRAVE AMERIŠKIH MEST POTOPLJENE V GRAFTU

DEMOKRATI V NEW YORKU 'ODKRILI' KAR JE ŽE DAVNO VSAKEMU ZNANO

"Roka roko umiva". Tatovi v županskih in drugih javnih službah.—Preiskave, ki ničesar ne dosežejo.

V nobeni deželi na svetu ni toliko preiskav kakor v Zed. državah, in nikjer ni korupcija tako razpasena kakor tukaj. Ko se gotova skupina javnih uradnikov "nabere" dovolj denarja, pa sklene kongres ali legalizacija te ali one države, da se začne s preiskavo. V zaslišavanjih gre v uradne zapise, kar je javnosti že znano. Preiskave so jako draga stvar; ene stanejo do četrt milijona dolarjev in v par slučajih celo več.

Izmed velikih ameriških mest je Milwaukee edino, ki ni do vratu zadolženo, in edino večje ameriško mesto, v katerem korumpirani politični bosji že dolgo nimajo odločujoče besede. Je še nekaj drugih mest, ki imajo poštene župane, toda so brez organizirane opore pri izvrševanju svojega dela, medtem ko pomaga socialistični administraciji milwaukeeškega mesta dobro organizirana socialistična stranka.

New York, Chicago, Philadelphia, Cleveland itd. so že leta in leta notorična vsled tatinskih demokratičnih in republikanskih političnih masin, katere praznijo mestne blagajne. Gospodarstvo imajo zavozeno tako, da so do kraja bankrotirana, čeprav bankrota niso napovedala. Bankirji bi jih v to lahko primorali vsak čas, toda je tudi zanje boljše, da tega ne store, ker so pomagali demokratičnim in republikanskim upravam gromaditi dolgove. Tu in tam obtožijo župana, ali blagajnika, ali kakega drugega uradnika, ki je kradel že preočitno. Tudi politični umori se dogajajo, kar so pokazali atentati v Detroitu in umori v Clevelandu, New Yorku in Chicagu.

V vsaki preiskavi ugotove, da policija protektira razna raketirstva, trgovino s alkoholom in da je sama udeležena v nepostavnih podvzetjih. V vsaki preiskavi izvedo, kako si je ta ali oni policijski šef, ali župan, ali kak drug javni uradnik prihranil stotisočake, dasi

znaša njegova plača le nekaj tisoč na leto. V preiskavi uprave newyorškega mesta so ugotovili isto o županu Walkerju in nekaterih njegovih pomočnikih. Zaslišavanja so se vršila pred posebno komisijo, in ta je potem predložila evdenco gubernorju Rooseveltu. Gubernor newyorške države ima po zakonu pravico in dolžnost odstavljati župane in šerife, če se jim dokaže, da so bili nepošteni v uradu. In tako je moral gubernor Roosevelt, demokratiški kandidat za predsednika, baš v tej kampanji prevzeti neprijetno nalogo zaslišati župana Walkerja, ki je istotako demokrat.

V preiskavi so dokazali, da je prejel župan Walker stotisočake v nagrado—in ker nihče ne daje denarja kar tako, je župan nedvomno moral kaj storiti v prilog onih, ki so mu dali kupe denarja. Njegov brat, ki je zdravnik, si je delil plačo z mestnimi zdravniki. Dali so mu na ta način v štirih letih nad dve sto petdeset tisoč dolarjev, ne da bi dr. Walker opravil kako mestno zdravniško službo! Ta graft se je stekal v njegov žep z vednostjo župana. Zdravnik, ki je hotel ugodno mestno službo, je vedel, da mora plačati velik odstotek vsega svojega prejemka dr. Walkerju. Župan je pri zaslišavanju dejal, da ne vidi v tem nič nepoštenega, kajti zdravnik so imeli pač svoj dogovor in če je taka delitev prav njim, čemu bi se drugi spotikali!

Kompanije, ki so odvisne od mestnih zakonov, kot npr. transportacijske in druge, so dajale visoke podkupnine, župan in njegovi uradniki pa so skrbeli, da je mestni svet sprejel ordinance, ki so bile v prid korporacij.

Plača župana Walkerja znaša \$40,000 na leto. Časniški magnat Block mu je dal "iz prijateljstva" nad četrt milijona. Kompanije, katerim je bil naklonjen s koncesijami, so se ga ob vsaki priliki spominjale z denarnimi darili in delnicami.

To ni za ljudstvo v New Yorku in drugje ničesar novega. Tudi to ve, da se s takimi preiskavami ne odpravljajo korupcije četudi tu in tam kakega graftarja odstranijo. "Politišni" vedo, da morajo drugo drugega protektirati, ker so vsi udeleženi pri praznjenju mestne blagajne. Socialistična zmagala je edino zdravilo, ki bi izvleklo ameriške občine iz blata korupcije.

Unije v Vermontu indorsirale soc. kandidate

State Federation of Labor v državi Vermont je indorsirala kandidate socialistične stranke za predsednika, podpredsednika, v državne in lokalne urade.

Barometer cigaret

Junija to leto je bilo prodanih 12 odstotkov manj cigaret kakor isti mesec prošlo leto.

"Največja zgradba na svetu" se bliža dogotavljenju

V New Yorku grade "Radio City", katerega posebnost bo ogromna zgradba, ki jo oglašajo za največjo v zgodovini stavbstva. Imela bo 70 nadstropij. V nji bodo studiji 26. radio postaj in mnogo gledališč. To, ogromno podvzetje financira Rockefellerjev sindikat. Na sliki vidite del železnega ogrodja s par delavci, ki ga postavljajo.

DEVET STRANK V VOLILNEM BOJU. DEMOKRATJE SVARE PROGRESIVCE

Socialistom prerokujejo dva milijona glasov.—Liberalci za Norman Thomasa.—Dve novi stranki

V letošnji volilni kampanji se borita za premoč dve stranki, kakor običajno, namreč republikanska in demokratiška. Razlike med njima v programu in delovanju ni nobene. Gre se jima samo za službe.

Tretja po moči je socialistična stranka. Demokratje na vzhodu so postali nanjo pozorni, ker se tudi liberalci okrog revije Nation in drugih sličnih listov nagibajo k agitaciji za socialističnega predsedniškega kandidata, medtem ko so v prejšnjih kampanjah bili navadno na strani demokratov. Prvaki demokratiške stranke jih zdaj vabijo, da naj se rajše izrečejo za Franklina Roosevelta, ki je manj reakcionaren kakor Hoover. Dopovedujejo jim, da če bo socialističnih glasov preveč, se lahko zgodi, da dobi večino v vzhodnih državah spet Hoover. Socialisti skrbijo, da demokratiško beganje uspešno odbijajo. Hoover kot Roosevelt sta po mišljenju enako "progresivna" in enako reakcionarna. Oba služita sedanjemu ekonomskemu sistemu in obema financirajo kampanjo privatni interesi.

Četrta stranka po številu članov in merilu važnosti je komunistična. Pred 4. leti je dobila le 48,228 glasov. Njen kandidat za predsednika je spet Wm. Z. Foster.

Socialist Labor Party, ki je najstarejša delavska politična organizacija v tej deželi, je dobila pred 4. leti 21,181 glasov. Letos je njen predsedniški kandidat zopet Verne L. Reynolds. Razen teh je več drugih strank, ki bodo v tej ali oni državi imele predsedniškega kandidata. V Omahi, Nebraska, je imela nominacijsko konvencijo nekakšna farmerska-delavska stranka. Njen predsedniški kandidat je "polkovnik" Webb iz Californije.

Na konvenciji v Monte Ne v Arkansasu avgusta lanskega leta je bila ustanovljena, oziroma oživljena "Liberty Party"; njen

predsedniški kandidat je William Hope Harvey ("Coin" Harvey). Letos je v nji nastal že razkol in opozicija ima svoje kandidate. Harvey je pričakoval, da pride na konvencijo v Monte Ne 50 tisoč ljudi iz vseh krajev dežele. Dasi mu je dalo časopisje precej publicitete, se je zborovanja udeležilo komaj 500 oseb. Nada, da se Harveyjevo gibanje razvije v "masno stranko", se ni uresničilo.

Dne 17. avgusta je bil na konvenciji stranke brezposelnih v St. Louisu nominiran za predsedniškega kandidata pittsburski katoliški župnik Rev. James R. Cox. Kakor Harvey, se je tudi on ukanil v konvencijem pričakovanju. Misli, da se zberejo v St. Louisu tisoči nezaposlenih, pa jih je bilo le nekaj sto, ki so prišli z njim največ iz Pennsilvanije.

V vsaki predsedniški kampanji ima kandidata v par državah Prohibition Party in ga ima tudi letos. Vsega skupaj je torej devet strank, ki imajo predsedniške kandidate, toda izmed teh so le štiri, ki pridejo res v upoštevanje kot stranke, namreč republikanska, demokratiška, socialistična in komunistična. Prvi dve kot stranki obstoječega reda in drugi dve kot stranki radikalne opozicije. V krogih demokratiške in republikanske stranke domnevajo, da dobi letos Norman Thomas kaka dva milijona glasov in W. Z. Foster nad sto tisoč.

Niž znižanja

Trust, ki kontrolira brzjojavne naprave (American Telephone and Telegraph Company) je plačal tudi v tretjem četrtletju tega leta \$2.25 dividende na vsako delnico, ali toliko kakor običajno. V pametni uredbi bi bile brzjojavne naprave last ljudstva in profit bi se stekal v državno blagajno namesto v privatne žepce.

Thomasovi shodi

Chicago, Ill. 27. avgusta ob 7:30 zvečer v Eagle's Hall, 9231 Houston Ave.—Isti večer ob 8:45 v Ivar's Temple, 4146 Elston Ave. S tega shoda gre ob 9:45 v Oak Park, kjer bo govoril v Masonic Temple, Garfield in Euclid. Na vseh treh shodih nastopijo tudi drugi socialistični govorniki.

Granite City, Ill. Dne 2. sept. ob 3. popoldne.

St. Louis, Mo. Dne 2. sept. ob 8. zvečer v Odeon teatru.

Chicago, Ill. Dne 3. sept. ob 6. zvečer na radio postaji WCFL.

Waukegan, Ill. Dne 3. sept. ob 8 zvečer v High School auditoriju.

Detroit, Mich. Dne 5. sept. ob 4. popol. na socialističnem pikniku.

Indianapolis, Ind. Dne 6. sept. ob 8. zvečer v Cadle Tabernacle.

Akron, O. Dne 8. sept. ob 8. zvečer v Armory.

Cleveland, O. Dne 9. sept. ob 8. zvečer v public auditoriju. V tem seznamu navajamo Thomasove shode le v tistih krajih, kjer so naseljeni tudi naši rojaki.

Dinamit, strojne puške in vinec proti premogarjem

Premogarji v Illinoisu so napeli vse svoje sile, da preprečijo znižanje plač, v katere je pristalo vodstvo njihove unije. Ker se niso hoteli udati, nego proglasili odpor proti znižanju, se je pripravila proti njim oborožena sila. En unijski odbornik je bil umorjen. V bojih med piketi in kompanijskimi stražami so že padle žrtve, v vrstah rudarjev seveda. Kompanijska stran ima svoje ljudi oborožene do zob, premogarji pa ne smejo imeti nikakega orožja. Slabo za rudarje je, da je lokalna politična oblast, to je, župani, šerifi in slični uradniki, večinoma pod kontrolo premogovniških kompanij. Ko bi premogarji pravilno volili, bi baroni ne imeli te prednosti.

RESEN POZIV.

Sodelujte z naročninami in prispevki, da ohranimo Proletarca.

Madžarska vlada pobija delavceradi prepričanja

Imre Sally in Sándor Fürst sta bila gnana v Budapešti meseca julija pred vojno sodišče, obsojena v smrt in obsojena. Za vzrok obsodbe je oblast navedla, da sta komunistična agitatorja.

Preki sod za politične prestopke je bil na Madžarskem uveden, ko je neki Silvester Matuška pri Bia-Torbagy vrgel vlak s tira in s tem povzročil veliko izgubo ter materialno škodo. Blizu proge je "izgubil" listič, s katerim je vrgel sum krivde za katastrofo na komuniste. Deset osumljenцев so umrtili. Pozneje so v preiskavi zasledili pravega krivca, Matuško, o katerem so ugotovili, da ni komunist, nego fanatičen klerikalec fašističnih nazorov in kot tak nevaren agent provokator. Urad socialistične internacionale ga je označil za blaznega kriminalca. Vzlic temu odkritju pa je aristokratska reakcija preki sod ohranila za nadaljnjo preganjanje in ubijanje delavcev. Bilo bi logično, da bi potem, ko je ugotovila, da je storilec zločinskega napada na vlak sovražnik komunističnega in delavskega gibanja v obče, in da je krivdo komunistom podtaknil s ponarejenim listom, vlada izjemno stanje odpravila, toda svojo morilsko orgijo je tirala dalje.

V prizadevanjih, da reši osumljena komunistična predralji, je socialistična internacionala poslala na Ogrsko francoskega socialističnega voditelja Jean Longuetta, da ju brani pred prekim sodom, toda vlada v Budapešti mu je prepovedala vsak sestanek z obtoženci. Leon Blum, voditelj kluba socialističnih poslancev v francoskem parlamentu je v imenu stranke pozval ogrsko vlado, da naj ne stori justičnega umora, toda aristokratje v Budapešti so zločin izvršili in Longuet jim je vrgel v obraz, da so Sallayja in Fürsta umorili edino radi njune prepričanja in vsled svojega histeričnega strahu pred glavnim ljudstvom.

Emil Vandervelde, predsednik socialistične internacionale, je poslal ogrski vladi takoj po aretaciji omenjenih dveh delavcev protest in zahteval, da se ju ne tira pred preki sod nego pred redno sodišče. Socialisti bi prevzeli zagovornišvo. Za obtožence se je dalje zavzel francoski socialist Paul Faure, zveza socialističnih odvetnikov in ves delavski tisk v Evropi. A rabljem v vladi se je zahotelo žrtve, misleč, da na ta način zadušijo naraščajočo nezadovoljnost glavnega ljudstva. Pa so se zmotili! Dan obračuna pride tudi za ogrske magnate.

Solidarnost in energična akcija socialističnega gibanja v Evropi v obrambi žrtv razredne pravice na Ogrskem pa je vredna vsega priznanja.

HOOVER ORAZMERAH ZDAJ IN PRED ŠTIRIMI LETI

V govoru dne 11. avgusta, s katerim je predsednik Hoover sporočil, da sprejme nominacijo za ponovno izvolitev na republikanski listi, ne najdemo ničesar, kar bi bilo razveseljivo za ljudstvo. Dejal je, da so se dividende, profiti ter življenjske potrebščine znižale preje nego plače, in to prvič v katerikoli ekonomski krizi, kar jih pozna ta dežela. Ako so delavci vsled te ugotovitve kaj na boljšem, v govoru ni povedal.

Naglašal je, da je treba pomagati industriji in bankam ter varovati ameriške produkte z visokimi carinami. Glede pripravljenosti na vojno je dejal, da mora biti ameriška armada in vojna mornarica toliko močna, da ne bo nikdar nobenemu vojaku sovražne dežele mogoče stopiti na ameriška tla.

O prohibiciji pravi, da ni dosegla plemenitega namena, radi katerega je bila sprejeta in je za modifikacijo.

Hooverov govor z dne 11. avgusta se od njegovega govora, ki ga je imel pred štirimi leti v enak namen, zelo razlikuje. Takrat je dejal, da prosperiteta pod njim ostane in da bodo pod republikansko administracijo šle cene delnicam še bolj navzgor, plače še bolj kvišku, avtomobili bodo še boljši in vsaka delavska družina ga bo imela. Blagostanje bo brez primere—je dejal, in vsaka gospodinja bo lahko postregla družini z vsemi mogočimi dobrinami. Pečene piške bodo v vsaki ponvi.

Zdaj nimajo celo klobasic in kruha! Hoover obljubljuje, da bo spet kmalu vsega zadosti za vse. Resnica je, da že zdaj nobene stvari ne primankuje, le uredba, kakršno on brani in ji služi, je krivična.

Konvencija J. P. Z. S.

Letos sta imeli svoji redni konvenciji že dve slovenski podporni organizaciji, namreč SSPZ in JSKJ. Dne 19. septembra pa se prične konvencija Jugoslovanske podporne zveze Sloge, katere delokrog je v Wisconsinu. Glavni urad ima v Milwaukeeju.

Thomas na WCFL radio postaji dne 3. septembra

Norman Thomas bo govoril na WCFL radio postaji 3. sept. od 6. do 6:15 zvečer, daylight saving time.

V TEJ ŠTEVILKI

Na 3. strani v tej številki Proletarca je priročna v hrvatskem jeziku platforma socialistične stranke. Ko ta list prečitata, dajte ga, če imate priliko, kakemu hrvatskemu delavcu in ga opozorite na hrvatski opis socialističnega programa. Platforma socialistične stranke v slovenskem in hrvatskem jeziku je izdana tudi v obliki letakov. Glejte o tem oglas na 3. strani.

BEG PRISELJENCEV IZ "OBLJUBLJENE" DEŽELE VSLED KRIZE

Zed. države niso več "obljubljena dežela". V fiskalnem letu, končano 30. junija 1932, se je priselilo 35,576, izselilo za stalno pa 103,295 tujerodcev, ali skoro dvakrat več kot pa znaša v istem času število priseljencev. Leto poprej je bilo pripuščenih v to deželo za stalno 97,139 tujcev, izselilo pa se jih je 61,882.

Po odstotkih se jih je največ vrnilo v Mehiko, veliko v Kanado in precej v druge dežele. V Jugoslavijo se vrača mnogo naših rojakov, ker upajo tam s svojimi prihranki imeti sigurnejšo bodočnost nego tukaj.

NAŠ PROGRAM

Boj proti sedanemu sistemu in za socializem do zmage.
Večja socialistična stranka.
Več klubov JSZ z večjim številom članstva.
Več aktivnosti v klubih.
Več socialističnega mišljenja med socialisti.
Več društev v Prosvetni matici.
Več kulturnih društev z delavsko ideologijo.
Več delavske prosvete v delavskih organizacijah.
Poostritev borbe proti zavajalcem.
Gojitev socialističnega prepričanja v delavcih, da postane nepremagljivo.

Izčrpek zapisnika seje Pennsylvanske Konference JSZ dne 31. julija 1932

Konferenca soc. klubov in ko Tekauc in A. Marvič; za št. 295 SNPJ Mrs. Glažar in Louis Glažar; za št. 106 SNPJ Fr. Kerin; za št. 110 SSPZ in za Pa. Navzočih je bilo nad 50 zastopnikov in zastopnic. Za predsednika seje je bil izvoljen John Koklič iz Canonburga in za zapisnikarja Geo. Smrekar iz W. Aliquippa. Zapisnik prejšnje konference je bil sprejet.

Korespondenca. Prečitano je bilo pismo Anne P. Krasne, v katerem je sporočila, da pride ob priliki te konference na shod predavati o našem gibanju in ženstvu, kakor je bila povabljen. Organizator John Terčelj je sporočil, da se mu zaradi tehtnega zadržka te seje ni mogoče udeležiti, in ob enem je v pismu navedel načrt, odobren od kluba št. 118, ki določa kampanjske shode in druge agitacijske metode tekom teh tednov do prihodnjega novembra. Predlagali so, da se za govornika povabi Joško Ovnar. Joseph Smoy je v pismu pojasnil svoja agitacijska potovanja in navedel z ozirom na uspešnejšo agitacijo konferenci več priporočil. Navzoči so ob tej priliki sprejeli predlog, v katerem so mu izrekli priznanje za njegovo neumorno delo v prid naše tiska in soc. gibanja. Predloženo je bilo pismo gl. tajnika JSZ, v katerem je pojasnil stanje v zvezi in pri listu in dal nasvete. O finančnem stanju konference sta poročala tajnik Ambrožič ter nadzorni odbor. Slednji je konstatiral, da so računski popoldnevi v redu. O poteku prošlega zbora JSZ je poročal delegat Konference Jacob Ambrožič. Navedel je važnejše sklepe, dejal, da je bil zbor za naše gibanje velikega pomena, in opozoril navzoče, da naj čitajo zapisnik zbora, ki izide v Proletarcu. Anton Zornik st. je prečital pismo iz urada stranke o volilni kampanji ter poročal o številu članov, strankinih postojank in o financah, oziroma kampanjskem fondu.

O aktivnostih klubov JSZ so poročali sledeči zastopniki: Lovrenc Kavčič za klub št. 13 v Syganu; A. Jeram za klub št. 19 v Burgettstownu; F. Avguštin za klub št. 31 v Imperialu; Jos. Juvan za klub št. 32, West Newton; Anton Zornik za klub št. 69 v Herminie; John Koklič za klub št. 118 v Canonsburgu; Jakob Skerl za klub št. 175 v Moon Runu; Frank Sterman za klub št. 230 v Library. Od društev Prosvetne matice so poročali sledeči: za št. 6 SNPJ F. Uršič; za št. 64 SNPJ Jos. Zorko; za št. 87 SNPJ Anton Zornik; za št. 88 SNPJ Luka Butja; za št. 122 SNPJ Geo. Smrekar; za št. 138 SNPJ Mar-

ko Tekauc in A. Marvič; za št. 295 SNPJ Mrs. Glažar in Louis Glažar; za št. 106 SNPJ Fr. Kerin; za št. 110 SSPZ in za Pa. Navzočih je bilo nad 50 zastopnikov in zastopnic. Za predsednika seje je bil izvoljen John Koklič iz Canonburga in za zapisnikarja Geo. Smrekar iz W. Aliquippa. Zapisnik prejšnje konference je bil sprejet.

Eni poročevalci so navajali aktivnosti svojih organizacij, vsi pa so več ali manj omenjali sedanje razmere in poteškoče, ki so nastale radi njih v organizacijskem delu. Eni so bili drugi so poudarjali, da se mora z agitacijo naprej in v ta namen potrebujemo več vzpodbujanja. F. Avgustin je v svojem poročilu omenil, da je prišel klub št. 31 v kampanjo, ki so nastale radi njih v organizacijskem delu. Eni so bili drugi so poudarjali, da se mora z agitacijo naprej in v ta namen potrebujemo več vzpodbujanja. F. Avgustin je v svojem poročilu omenil, da je prišel klub št. 31 v kampanjo, ki so nastale radi njih v organizacijskem delu.

Po odmoru se je začela razprava o listu in nato o kampanjski turi z ozirom na sugestije kluba št. 118. V razpravo so posegli Ambrožič, Zornik st., Glažar, Smrekar, Tekauc, Kavčič, Koklič, Avgustin, Stremljan in drugi. Glede ture je bilo sklenjeno, da se prirede shodi v čimveč naselbinah, predvsem v Syganu, Libraryju, Canonsburgu, Moon Runu, Imperialu, Burgettstownu itd. Za slovenskega govornika je povabljen Joško Ovnar, angleškega pa naj povabi vsak klub sam ali pa sporazumno z drugimi, kjer je to izvedljivo.

Glede lista je bila sprejeta posebna resolucija (bila je v Proletarcu že priobčena), s katero Konferenca obljublja storiti vse v svoji moči pri vzdrževanju in širjenju Proletarca. Rajše kot da se bi spravilo Proletarca v opasnost je Konferenca zato, da se ga zmanjša.

Bila je sprejeta resolucija, ki poziva društva na pristop v Prosvetno matico, z nalogo odbora, da se jo priobči v Proletarcu in Prosveti.

Jakob Ambrožič je izvajal, da kandidira v različne javne urade letos več slovenskih sodrugov in toplo priporočal, da naj zanje razvijemo čimvečjo agitacijo, kajti v marsikateri naselbini je volilni rezultat za našo stranko odvisen edino od delovanja naših klubov ter agitacije naših posameznih članov. O tej stvari je nato govoril tudi A. Zornik.

A. Zornik ml. je predložil resolucijo o zakonskih osnovah, ki naj bi olajšale davčno breme brezposelnim. Bilo je sklenjeno, da se jo odobri in pošlje na pristojno mesto.

Prihodnja Konferenca bo v Slovenskem domu v Libraryju.

Ostanki bonusne armade brodiijo po deželi

"Bonusna" armada, ki je imela več tednov pozornost vse ameriške javnosti, in ki je povzročala gospodom v Washingtonu s svojo prisotnostjo mnogo skrbi in strahu, se je v malih delih razila po vsi deželi. Več tisoč bivših vojakov je brez doma in ti še vedno potujejo, kamor jim že bolje kaže. Eni imajo tudi otroke s sabo.

Tajnik Konference Ambrožič je priporočal, da naj se v prid blagajne vrši prireditve ali se ji dobi sredstva na kak drug način. K stvari govori več navzočih. Rezultat razprave je bil predlog, da se apelira na klub v Libraryju, naj ob priliki prihodnje konference priredi zabavo v korist njene blagajne. Zastopniki iz Libraryja so obljubili, da bodo storili kar bo v njih moči.

Ves prejšnji odbor Konference je bil ponovno izvoljen. A. Zornik je bil določen za predsednika na popoldanskem shodu. Konferenca se je s posebnim sklepom zahvalila Samostojnemu društvu v Moon Runu za brezplačno dvorano.

V podporo Proletarcu je konferenca prispevala \$10, popoldne pa se je nabralo na shodu \$13.35, skupaj \$23.35. Konferenca je bila zaključena ob 3. pop. Nato se je takoj pričel shod, ki je imel povoljno udeležbo.

Predsednik shoda A. Zornik je opisal namen zborovanja, govoril o razmerah in o programu socialistične stranke, ki edini nudi dober izhod iz sedanje mizerije.

Nato je bila predstavljena Anna P. Krasna, ki je predavala o važni vlogi, ki jo ima ženstvo v kakršnemkoli gibanju, zato je potrebno, da storimo kolikor moremo in prizadevanjih, da vzgojimo ženske za socialistično organizacijo. Za svoja izvajanja je žela mnogo odobravanja.

Geo Smrekar, zapisnikar.

Naročnikom

Kadar se preselite, pošljite nam dopisnico z vašim prejšnjim in novim naslovom. Ako stori to pošta, ji moramo plačati za vsako spremembo dva centa.

Spartakove beležke

Milwaukee, Wis. — Nekateri ameriški časopisi so pred dnevi priobčili razgovor poročevalca časniške agencije U. P. s Hitlerjem, kateri se nahaja na "počitnicah" v letovišču Berchtesgaden, Nemčija. Ničesar ne more bolj natanko izražati popolnega poloma kapitalističnega sistema in Hitlerjeve politike, kot ta razgovor.

Hitler je dramatično poudarjal potrebo skupnega nastopa vseh industrijskih dežel proti trgovini z Rusijo in Kitajsko, oziroma proti vsakemu sodelovanju s tema državama.

Po mnenju tega političnega pustolovca bi morale moderne industrijske države ustaviti vsak napredek v teh dveh deželah, ki predstavljata največji trg na svetu, posebno z Rusijo, ki obsega eno šestino zemeljske oble.

Baš dan poprej so priobčili isti ameriški časopisi članek znanega ameriškega ekonomista Chapmana, kateri je v živih besedah opisaval nesmiselnost ameriškega nasprotovanja sovjetski deželi, to je trgu, ki je največji in najmočnejši na svetu in stoji pred veliko bodočnostjo.

Nemčija bi morala torej s svojimi 6. milijoni brezposelnih prekiniti trgovske zveze z deželjo, katere edina še nudi danes dobrega, stalnega odjemalca in katere je kupila v preteklem letu za okrog 400 milijonov dolarjev nemških industrijskih izdelkov.

Hitler hoče postati drugi Mussolini, toda je baš s to svojo izjavo pokazal, da je v primeri z laškim diktatorjem pravo dete glede razuma in tudi glede drugih sposobnosti.

Mussolini pozna Rusijo in njen silni pomen za svetovno gospodarstvo. Hitler pa se bo šele moral naučiti spoznavati, da je nemogoče preprečiti vzhajanje solncea...

On smatra Rusijo kot "vzhodno", to je azijsko silo in kriči o "rumeni" nevarnosti. Ko bi imel ta politični šarlatan le malo sposobnosti za zdravo presojanje, bi vedel, da je baš Rusija obrambni zid proti "azijski poplavi" Evrope.

Samo evropska Rusija ima prostora za nadaljnjih sto milijonov ljudi, in če bi kapitalistične sile razumele in znale urejevati svoje gospodarstvo in politiko po zahtevah razvoja

in razmer, bi pomagale z vso silo graditi industrije sovjetske Rusije.

Mogočna, industrijska popolnoma razvita Rusija bi nudila delo in prostor milijonom brezposelnih delavcev kapitalističnih držav. Nudila bi neizčrpljiv trg sedaj počivajočim industrijam v drugih deželah.

Na ta način bi se razmere ublažilo in kapitalizem bi zaenkrat še zadovoljil svoje nezadovoljne milijone delavcev, ki so sedaj brezposelni in v skrajni bedi. Toda tako je: "Kogar hočejo bogovi uničiti, tega udarijo s slepoto", pravi nemški pregovor.

In končno: Ničesar ne more tako jasno pričati o popolnem polomu Hitlerjeve politike, kot ta njegova izjava; ki ga postavlja v vlogo političnega otroka.

Komunisti države Michigan so vključili med svoje zahteve (revolucionarne, seveda) tudi ono za tridolarsko licenco za automobile. Vidite, tako delujejo komunisti z vsemi silami na to, da se bo vsak "druže" vozil v avtomobilu. Torej tudi na revolucijo se bomo počeni vozili.

Lastnik glasila JPZS je vzel zadnje mesece v roko palmovo vejico in prepeval psalme spoznavanja. Spoznal je resničnost Linkolnovega izreka glede varanja ljudstva in uvidel, da je ubiral napačne strune.

Toda neki "delegat dr. št. 1" pa je ostal izven te armade miriljubnosti po zgubljeni vojni in vpije osamjen ono staro o čikaški nadvladi, o čikaških interesih in metodah.

"Delegat" se pač dobro zaveda, da če bi ne bilo "Čikaga", bi imeli razni blufarji med našim narodom zlate čase in prosperiteto.

Baje je moral urednik glasila pisati tako, kakor je zahtevalo nekoliko socialistov, "kateri imajo svojega boga na čikaškem Lawndalu". Toda dotični "brat" se moti, ker napredno članstvo je zahtevalo le, da piše glasilo tako, kakor je določila zadnja konvencija.

Nadalje piše: Odkar obstoji list v Milwaukee, je še vedno moral voditi boj za neodvisnost, ako ni hotel postati privesek čikaški politiki.

Kako modrost nam razodeva "delegat". To "neodvisnost" bi moral nazvati narodnjaško

blufanje. Ko je Obzorov urednik pisal, da je delavsko gibanje lajanje v luno, bi morali ploskati ter tako izraziti našo neodvisnost — od zdravega razuma.

Tiskovni odbor baje spi spanje pravičnega, medtem ko je resnica, da mu je delovanje preprečil urednik glasila sam, s svojo cenzuro. Da, člani tega odbora so hodili v "čikaško" šolo, zato so se naučili misliti; ta lastnost jezuitom ni še nikdar ugajala.

Vse neprimke pa temeljijo na tem, da zna večina članov JPZS toliko misliti, da ni hotela ploskati, ko je S. vrgel na konvenciji sprejeto pogodbo glavnemu odboru pod noge, dasi je je na konvenciji sprejel. Takrat je tudi povedal čisto natančno, kakšno pogodbo se mu mora predložiti, da jo bo podpisal. — Spartak.

Naši poulični shodi

Chicago, Ill. — Na iniciativo mladinskega odseka kluba št. 1 in s sodelovanjem več starejših članov je klub št. 1 začel obdržavati ulične shode. Prostor si je izbral na So. Millard in 26. cesti. Prvi shod se je vršil v četrtek 7. julija in potem vsak četrtek na istem prostoru. Za uspeh teh shodov se ves čas posebno trudi John Rak. Na vsakem se razproda mnogo socialističnih listov in pamfletov. Izkazalo se je, da so te vrste shodi v tej sosesčini zelo uspešna agitacija za našo stranko. Vsi govori so angleški. Izmed naših članov nastopajo John Rak, Oscar Godina, Filip Godina, Chas. Pogorelec, Donald J. Lotrich in Anton Garden. Zunanji govorniki na teh shodih pa so bili dozdej Adolf Dreifuss, dr. R. B. Green, John Collins, Maynard Kreuger, Mary Hillyer, Hyman Schneid, Roy Burt, Karl Chworowsky in drugi.

Na enih socialističnih uličnih shodih nagajajo komunisti in slični tipi. Na naših se ni bilo neprimke z njimi. Kvečjemu prihajajo z medklici, ki pa kmalu ponehajo. Poročilo o teh shodih in o akciji za ustanovitev angleške socialistične organizacije "na Lawndale" bo na prihodnji klubovi seji v petek 26. avgusta podal John Rak.

P. O.

Z agitacije v Ohio

Bridgeport, O. — Dne 11. avgusta sem se napotil v Akron, Barberton, Ritman in okolico. V družbi John Jankoviča in John Jereba sem posetil naročnike in somišljenike. Uspeh seveda ni bil tolikšen kot bi bil v boljših razmerah, ali nekaj naročnikov in pa prispevkov za Proletarca smo le dobili. Industrija tod slabo obratuje, posebno v Akronu.

Veliko zanimanje vlada za shod, ki bo v Akronu 8. sept. Glavni govornik bo Norman Thomas. Pričakujejo, da tolikšnega delavskega shoda v tem mestu še ni bilo. Socialisti v Akronu obdržujejo shode na prostem in širijo "New Leader" ter soc. letake. Seveda, v Akronu je malo posega ženska zveza. Kot sem čul, urgira župnik v Barbertonu farane, da naj glasujejo novembra za Thomasa. Ker nerad verjamem, sem se hotel pripricati.

S s. Jankovičem sva šla dva krat do njega, da poizvem, pa ga ni bilo doma. Resnica je, da veje do našega gibanja v Barbertonu vse drugačen veter kakor pred časom. Tako je prav, delavci! Le oklenite se svoje stranke! Čudno pa je, da so na delavsko zavest in udejstvovanje pozabili tisti, ki so nas svojočasno hoderli v dopisih in člankih.

S s. Jankovičem sva na tej agitaciji imela tudi smolo. Radi hudega neurja je nastala na ulicah poplava in nama lizo skoro ugonobilo. Najin avto so morali riniti ven, toda potisnjena sva bila skoro v "morje". Na potu se človeku vsaj primeri. Samo da smo ven prišli!

Hvala s. Jankoviču, Jerebu in dr. ugim za naklonjenost in sodelovanje.

Ker že pišem, naj še enkrat omenim, da bomo imeli v Bridgeportu v delavski dvorani ob 2. pop. shod na Labor Day. Vrtil se bo v društveni dvorani na Boydsvillu. Med govorniki bosta tudi dva protestantska duhovnika, čeprav nismo tako zelo pobožni. Strekland pride iz Columbusa in Foltz iz Pleasant Grove. Zadnji je 15. avgusta zavrzel duhovski stan in izjavil, da bo v bodoče propagiral socializem namesto vere. Star je 25 let. Po shodu bo plesna zabava. "Naprej" zapoje par pesmi, naša mladina pa zaigra delavsko himno. Vstopnina bo prosta. — Joseph Smoy.

Povečani stroški listov

Četudi so se potrebščine v cenah znižale, za liste to ne velja. Vsak časopis ima velike stroške s poštnino. Ta je bila letos zvišana. Od vsakega člana, ki ga list izda, je treba plačati 2c. davka. Na vsako pismo, ki ga pošlje, mora biti le več poštne. Ako pošta sporoči, da ste se preselili in navede vaš novi naslov, ji morate list plačati za vsako tako obvestilo 2c. Plače tiskarjev so bile prav malo znižane. V Chicagu prejemajo črkostavci iste plače kakor poprej, kar je sicer prav, ni pa prav, da so bile znižane čitateljem listov v toliko, da zdaj težko pomagajo delavskemu listu.

V nadomestilo za te vrzeli so pri "Proletarcu" znižani stroški v upravnstvu in uredništvu kolikor največ mogoče. A treba je tudi večjih dohodkov, ki jih lahko prinesejo le oglasi, naročnine in pa prispevki v tiskovni fond.

Seja kluba št. 5 bo prihodnjič na Moxhamu

Conemaugh, Pa. — Ker ima naš klub št. 5 JSZ večino članov na Moxhamu, in ker je več drugih na Moxhamu živčnih rojakov sugeriralo, da bi bilo pravilno in bolj priročno, če bi klub od časa do časa obdrževal svoje seje v dvorani na Moxhamu, smo sklenili, da se vrši prihodnja klubova seja v petek 16. sept. ob 8. zvečer v Slov. domu na Moxhamu. Rokajki delavci, ki žive v bližini, bodo imeli lepo priliko udeležiti se seje in pristopiti v pravo delavsko stranko.

Fr. Podboy, tajnik.

"PROLETARCU"

boste storili veliko uslugo, če mu skozi to krizo pomagate s tem, da naročnino če le mogoče točno obnavljate in da mu pridobite novih naročnikov.

Tudi prispevki v tiskovni fond so mu zdaj neobhodno potrebni.

KLUBOM IN DRUŠTVOM

ALI želite svojim priredbam čimveč moralnega in gmočnega uspeha?

OGLAŠAJTE JIH V PROLETARCU!

Platforma Socijalističke stranke 1932

V petek 26. avgusta pridite vsi na sejo!

NALAZIMO se pred provalom kapitalističnega sistema. Socijalistička Stranka je več davno proricala ovo stanje. U zadnjem kampanji upozorila je ona stanovništvo na sve to više rastuću nesigurnost u američkom životu i predložila program djelovanja, koji, kad bi se prihvatio, bio bi spasio na milijone od sadanjen žalostnog položaja.

Danas u svakom gradu Sjedinjenih Država na tisuće besposlenih muškaraca i žena vodi strašnu borbu protiv oskudice i gladi, dok tvornice stoje mirne, a hrana trune na zemljištu. Na milijone nadničara i ostalih najamnih radnika uzaludno traži posla, dok su drugi milijoni samo djelomično upošteni.

Besposlica i bijeda su neizbježivi proizvod današnjeg sistema. Pod kapitalizmom nekolicina posjeduje naše industrije. Većina obavlja sav posao. Najamni radnici i ratari (farmari) prisiljeni su, da veliki dio proizvoda svoga rada izruče nekolicini. Većina u tvornicama, rudnicima, radionama i uredima te na farmama dobiva tek neznatni prihod, pak je kadra otkupiti natrag samo jedan dio robe, koju se može proizvesti u obilju pomoću naših veleindustrija.

Roba se nagomilava. Tvornice se zatvaraju. Muškarce žene se otpušta iz posla. Cijelu ovu zemlju se baca u stravu. Mase naroda su siromašne u zemlji, sa naravnim vrelima, mašinerijom i izvježbanim radom, koji je dostatan da stvori sigurnost i obilje za sve.

Kapitalizam znači ne samo na sve strane proširenu ekonomsku nesreću, nego i klasnu borbu. On također nosi u sebi sve to veću prijetnju međunarodnog rata. Borba kapitalističke klase, da nadje svjetska tržišta i područja za svoje uloške, za suvišak robe i za kapital, bijaše glavni uzrok svjetskog rata. On danas podržaje istu politiku militarizma i imperijalizma, koja, će, ako ne bude zapriječena, dovesti do ponovnog svjetskog sukoba.

Samo ujedinjeni naponi radnika i ratara, organiziranih u unijama i kooperativama, a nada sve u svojoj vlastitoj političkoj stranci, mogu spasiti zemlju od bijede, nesigurnosti, besposlice, ekonomske propasti, rasipnosti i ratova našeg sadanjen kapitalističkog poretka.

Republikanska i demokratska stranka — koje kontroliraju veliki industrijalci i novčari — nemaju plana i programa, da nas spase od sadanjen rasapa. Njihova je glavna svrha i želja u ovoj krizi bila, da potpomognu željeznice, banke, osiguravajuća društva i ostale kapitalističke interese.

Socijalistička stranka je danas jedina demokratska stranka radnika, koje će program odstraniti uzroke klasnih borbi, klasnih suprotnosti i društvenih zala, koja su prirodjena kapitalističkom sistemu.

Ona traži, da glavne industrije zemlje prenese iz privatnog posjeda u aristokratske, grozno nedjelotvorne uprave u društveno vlasništvo i demokratsku kontrolu. Samo na taj način bit će moguće organizirati naš industrijalni život na osnovici planomjernog i neprekidnog poslovanja, bez periodičnih provala i pogibeljnih kriza.

Ona predlaže slijedeće mjere:

ZAKONODAVSTVO PROTIV BESPOSlice I ZA RAD.

1. Da federalna vlada odredi \$5,000,000.000 za neodgovornu pomoć onima, koji su u nuždi, umjesto državne i mjesne pomoći.
2. Da federalna vlada odredi \$5,000,000.000 za javne radnje i ceste, pomladjivanje šuma, čišćenje zloglasnih predjela i podizanje pristojnih domova za radnike od strane federalne uprave, pojedinih država i gradova.
3. Zakonodavstvo u prilog dobivanja zemlje, zgrada i opreme, potrebite, da se besposlene stavi na rad, da proizvedaju hranu, gorivo i odjeću, te da podižu kuće za svoju vlastitu uporabu.
4. Šest-satni radni dan i pet-dnevni tjedan, a da se ne akidaju plaće.
5. Opsežan i djelotvoran sistem javnih agencija za besplatno upošljavanje.
6. Prisilni sistem osiguranja protiv besposlice sa odgovarajućim povlasticama, na osnovici doprinosa od strane vlade i poslodavaca.
7. Mirovinu za muškarce i žene u dobi od šezdeset godina i više.
8. Osiguranje zdravlja i materinstva.
9. Poboļjšani sistem za osiguranje radnika i protiv nesreće.
10. Ukinuće dječjeg rada.
11. Vladinu pomoć za ratare i male kućeposjednike, kako bi ih se zaštitilo od propasti zaloga (against mortgage foreclosures), te moratorij protiv prodaje vlasništva za neplaćanje poreza od strane ratara i besposlenih radnika.
12. Shodne zakone u prilog minimalne plaće.

DRUŠTVENO VLASNIŠTVO.

1. Javno vlasništvo i demokratsku kontrolu naših rudnika, šuma, ulja i pogonskih vrela; javnih radnja, koje se bave svjetlom i pogonskom snagom, transportacijom i saobraćajem, te svih ostalih glavnih industrija.
2. Da svim tim javnim industrijama upravljaju administrativni odbori, u kojima bi najamni radnik, potrošač i tehničar bili primjerno zastupani; priznanje svakoj industriji načela zajedničke prodaje i građanske službe.

NOVČARSTVO (BANKING).

Socijaliziranje našeg kredita i novčanog sistema te uvođenje jedinstvenog bankovnog sistema, počam sa potpunim državnim osvojenjem Federalnih Pričuvinih Banaka, i proširenje posluge Poštanskih Stedionica (Postal Savings Banks), tako da se pokrije sva odjeljenja bankovnog poslovanja, a da se ovo odjeljenje poštanske službe preda bankovnoj korporaciji-u posjedu vlade.

POREZ.

1. Postepeno povećanje poreza na nasljedstvo i dohodarskog poreza na veće dohotke i nekretninu korporacija i pojedinaca.
2. Nadopuna ustava za oporezovanje svih državnih papira.

POLJODJELSTVO.

Mnoge od nabrojanih mjera u prilog socijaliziranja elektrike i plina, banaka i svih industrija, za podizanje životne razine među gradskim radnicima itd., u velike bi koristile ratarskom stanovništvu.

Kao posebne mjere za podizanje poljoprivrede, mi predlažemo:

1. Snižavanje poreznih tereta, prešavši sa poreza na poljodjelsko vlasništvo na dohodarske poreze, te poreze na baštinu, na prekomjerni profit, kao i druge slične oblike oporezovanja.
2. Povećanu federalnu i državnu pomoć za izgradjivanje cesta te u prosvjetne i društvene svrhe za ladanjske općine.
3. Osnutak federalne trgovačke agencije za kupovanje i prodavanje poljodjelskih proizvoda.
4. Da pouzdana kooperativna društva i državne agencije zauzmu žitna spremišta, klacione, mesnice i skladišta, te da s njima upravljaju bez profita. Potpomaganje ratarskih kooperativnih društava i potrošačkih udruga u gradovima, da bi se ukinulo posrednika.
5. Socijaliziranje federalnih zemljišnih banaka i da te banke pružaju dugoročni kredit ratarima uz niske kamate.
6. Društveno osiguranje protiv gubitaka usljed nepovoljnog vremena.
7. Osnivanje zemljišnih, pokrajinskih i državnih odbora za iskorišćivanje zemlje u svrhu otkrića najbolje uporabe poljodjelskog tla u zemlji, obzirom na zajedničke potrebe ratarstva, industrije, zabave, vođene zalihe, zasadjivanje šuma itd., i da se prokreći put poljoprivrednom naertu, koji bi obuhvaćao zemlju i konačno cijeli svijet.

USTAVNE PROMJENE.

1. Proporcionalno zastupstvo.
2. Izravno biranje predsjednika i podpredsjednika.
3. Inicijativa i referendum (sveopće glasanje).
4. Izmjena ustava tako, da bi ustavne nadopune bile manje tegotne.
5. Ukinuće vlasti vrhovnog sudišta, da svoje mišljenje daje o ustavnosti zakona, prihvaćenih u kongresu.
6. Prihvat nadopune ustavu o Radničkim Pravima, predložene po Socijalističkoj Stranci, koja nadopuna ovlašćuje kongres, da osnuje zemaljske sisteme osiguranja protiv besposlice i bolesti, u prilog osiguranja protiv nesreći i za mirovinu ostarelim osobama, da ukinu dječji rad, osniva i preuzme pothvate u manufakturi, trgovini, prevozu, bankovnom poslovanju, javnim poslužbama i ostalim poslovima i industrijama, koje bi posjedovala i s kojima bi ravnala vlada, te uopće za društveno i ekonomsko blagostanje radnika Sjedinjenih Država.
7. Opoziv 18th nadopune ustavu (o prohibiciji) i preuzee alkoholne industrije pod vladinim vlasništvom i nadzorom sa pravom, da svaka država, po svom vlastitom izboru, podržaje zabranu alkoholnih pića u okviru svojih granica.

GRADJANSKE SLOBOSTINE.

1. Federalno zakonodavstvo za provadjanje prve nadopune ustavu, tako da se zajamči slobodu govora, štampe i sastajanja, te da se kazni činovnike, koji ometaju građanske slobostine stanovništva.
2. Ukinuće sudskih zabrana (injunctions) u radničkim sporovima, stavljanje izvan zakona "yellow dog" (nepoštenih) ugovora i prihvat zakona za provadjanje prava radnika, da se organiziraju u unije.
3. Bezodvlačni opoziv zakona o špijunaži i drugih nasilnih zakona te uspostava građanskih i političkih prava onima, koji su nepravredno osuđeni prema zakonima iz ratnog doba.
4. Zakonodavstvo, koje bi štitilo strance, da ih se ne isključuje iz ove zemlje ili državljanstva, da ih se ne može deportirati radi njihovih političkih, društvenih i ekonomskih nazora ili radi sudjelovanja u pokretima, koji nisu protuzakoniti za građane.
5. Izmjena useljeničkih zakona u smislu, da se dopusti

Kajzerjev sin "rešuje" domovino

Na slici je Avgust Viljem Hohenzollern, sin bivšega nemškoga kajsarja. Bil je fotografiran na shodi, ko je u prošli kampanji za državnosoborske volitve agitiral za fašističke kandidata.

sastajanje članova porodica i da se pruži utočište onima, koji bježe od političkih ili vjerskih progona.

CRNAC.

Provedenje ustavnih jamčevina u prilog ekonomske, političke i zakonske jednakosti za crnce.

Prihvat i provadjanje strogih zakona protiv linčovanja.

MEDJUNARODNI ODNOSAJI.

Prem se Socijalistička Stranka protivi svakom ratu, ona vjeruje, da ne može biti stalnog mira, dok se ne ostvari socijalizam međunarodno. Medjuto, mi ćemo podupirati sve mjere, koje obećavaju, da će promicati dobru volju i prijateljstvo među narodima svijeta uključiv:

1. Smanjenje oružja, što bi vodilo k cilju posvemašnjeg razoružanja putem međunarodnog ugovora, ako je to moguće; ali ako to nije moguće, putem primjera, koji bi mi sami dali. Vojnike, mornare i radnike, koji ostanu bez posla zbog razoružanja, da se uposli, gdje je poželjno, kod javnih radnja, a ove da se djelomično financira uštednjom, koja nastaje usljed razoružanja. Ukinuće obvezatne vojne službe, logora za militarno vježbanje i R. O. T. C.
2. Priznanje Sovjetskog Saveza te potpomaganje industrijalnih i trgovačkih odnosa s tom zemljom.
3. Uništenje ratnih dugova savezničkih vlada kao dio programa, da se zbrise sve ratne dugove i oštete (reparacije), pod uvjetom, da ovakovo uništenje ne oslobodi novac za oboružanje, nego da promiče razoružanje.
4. Ulaz Sjedinjenih Država u Svjetski Sud.
5. Ulaz Sjedinjenih Država u Društvo Naroda pod uvjetima, koji bi to društvo učinili djelotvornim oruđjem svjetskog mira, i obnovljenje suradnje sa strankama radničke klase u inozemstvu sa svrhom, da se Društvo pretvori iz društva imperijalističkih sila u demokratsku skupštinu, koja bi zastupala težnje radnog naroda svijeta.
6. Stvaranje međunarodnih ekonomskih organizacija, u kojima bi rad bio primjerno zastupan, da se bave zadacima sirovine, uložaka, novca, kredita, carine i razine života sa stanovništa blagostanja masa čitavog svijeta.
7. Da Sjedinjene Države napuste svaku vrst intervencije (uplitanja) u poslove drugih zemalja. Da se smjesta povuče militarne čete sa Haiti-a i iz Nicaragua.
8. Da Sjedinjene Države povuku svoje militarne i pomorske čete iz Kine i da napuste američke izvanteritorijalne povlastice.
9. Potpuna neovisnost Filipinskog otočja i sklapanje ugovora sa drugim zemljama za očuvanje samostalnosti ovih otoka.
10. Da se zabrani prodaju municije stranim silama.

Obvezavši se za ovaj konstruktivni program, Socijalistička Stranka pozivlje radnike te sve poštene i napredne građane ove zemlje, da se udruže u moćnom pokretu protiv sadanjen tečaja u društvenu nesreću, a u prilog zdravlja, pravice, mira i sloboda.

IZDAO

Jugoslavenski Socijalistički Savez,
3639 WEST 26th STREET, CHICAGO, ILL.

Da li ste pripravnici sudjelovati u našoj kampanji? — Onda pomozite, da se širi "Proletarec" i naši letaci!

PRIDONAŠAJTE U SOCIJALISTIČKI IZBORNI FONDI

Ne zaboravite, da je borba za taj program također i VAŠA borba. Zato s pravom očekujemo, da ćete kao RADNIK stupiti u red s nama za borbu protiv našeg zajedničkog neprijatelja — kapitalizma.

Norman Thomas bo govori u Waukeganu

Socijalistični predsjednički kandidat Norman Thomas bo govori u Waukeganu u High School auditoriju u soboto 3. septembra ob 8. zvečer.

Kampanjski prispevki

Detroit, Mich. — V kampanjski fond soc. stranke za Michigan su prispevali po 25c sledeći: Tony Hometz, Jack Loč-

SODRUGOM IN SIMPATIČARJEM V BARBERTONU IN OKOLICI.

Seje kluba št. 232 JSZ. Se vrle sako drugo nedeljo v mesecu ob 10 dopoldne v dvorani društva "Domovina" na 14. cesti. Sodrugi, prijatelji: redno na sejo in pridobivajte kluba novih članov, da na ta način ustvarimo močno postojanko J. S. Z. omiljenike vabimo, da se nam pridružijo. Socijalistična stranka je v tej deželi edina delavska stranka i konstruktivni programom, s katerim si delavstvo lahko pribori boljše bodočnost in končno osvoboditev iz mračne sužnosti.

Phone Lawndale 4872

Dr. Otis M. Walter
ZDRAVNIK
IN KIRURG.

4002 W. 26th Street
Chicago

Uradne ure od 1. do 6 pop. izvezma nedelje.

Dr. Andrew Furlan

ZOBOZDRAVNIK
vokal Crawford and
Ogden Ave.
(Ogden Bank Bldg.)

Uradne ure: Od 9. do 12. dop. od 1. do 5. popoldne in od 6. do 9. zvečer. Ob sredah od 9. do 12. dop. in od 6. do 9. zvečer.

Tel. na domu Rockwell 2893.

Tel. na domu Rockwell 2816.

Chicago, Ill. — Koliko klub št. 1 deluje v letošnji volilni kampanji? Koliko smo nabrali podpisov na peticije? Kaj lahko še storimo, da koristimo čimveč naši stranki? To so vprašanja, na katera bo odgovorjeno na redni klubovi seji v petek 26. avgusta v spodnji dvorani SNPJ. Podana bodo tudi razna poročila. Kdor izmed članov in članic more, naj agira med prijatelji, da pristopijo v klub. Pristopnina je 25c in članarina 50c. — P. O.

Poročilo o zboru JSZ

Mariborska "Delavska politika" prinaša v izdaji z dne 13. julija daljše poročilo o devetem rednem zboru JSZ.

SHODI

J. S. Z.

zapančni Pennsylvaniji

na katerih bo govoril med drugimi

JOŠKO OVEN

SYGAN

v soboto 3. septembra v dvorani druš. Bratstvo št. 6 SNPJ.

STRABANE

v nedeljo 4. sept. v dvorani druš. Postojnska Jama št. 138 SNPJ

LIBRARY

v ponedeljek 5. septembra v Izobraževalnem in zabavnem domu.

MOON RUN

v torek 6. septembra ob 7. zvečer v dvorani samostojnega podp. društva.

Burgettstown

v sredo 7. septembra ob 7. zvečer v Slovenskem domu na So. Burgettstownu.

IMPERIAL

v četrtek 8. septembra ob 7. zvečer v Slov. nar. domu.

FOREST CITY

v nedeljo 11. septembra. (Čas in dvorana bo označena prihodnjič.)

Datume drugih shodov označimo čim nam jih sporoče. Ta tura se vrši pod pokroviteljstvom Konferencije klubov JSZ in društva Prosvetne matice s delokrogom v zapadni Pennsylvaniji

TISKOVINE

SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
ATLANTIC PRtg. & PUB. CO.
2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Tel. Lawndale 2012
A. H. Skubic, pred. — J. F. Korecky taj.

V naši tiskarni se tiska "Proletarec".

SUNSHINE — FRESH AIR AND GOOD PURE MILK

Balance Your Daily Diet With

WENCEL'S DAIRY PRODUCTS
GOOD PURE MILK
IT PROTECTS YOUR HEALTH

2380-82 BLUE ISLAND AVE. — Phone Roosevelt 3673

RAZPEČAVAJTE

platformo socialistične stranke

— 1932 —

Dobite jo pri JSZ v SLOVENSKEM ali pa HRVATSKEM jeziku in v angleščini v uradu soc. stranke.

V slovenskem ali hrvatskem jeziku stane 50c vsakih 100 izvodov.

Razdelite jo na sejah, shodih, zabavah in sploh kjerkoli je prilika.

PROLETAREC

List za interese delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtrek.

Izdaja Jugoslovanske Delavske Tiskovne Družbe, Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00;
za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vai rokopol in oglaš morajo biti v našem uradu naj-
pozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev
v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Yugoslav Workmen's
Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor Frank Zajts
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
\$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2864.

546

Duhovniki v politiki

V Zd. državah je dolgo prevladoval na-
zor, da politika ni za duhovnike. Le malo-
kdo izmed njih je silil na "politično polje",
vsaj ne odprto. Vzlic temu pa je bil vpliv
cerkve na takozvano "politiko" velik skozi
vso zgodovino te dežele. V južnih državah
nadvladuje versko bigotstvo politično oblast
tako zelo, da je ponekod nauk o evoluciji ce-
lo na univerzani prepovedan! Pa tudi na
vzhodu in zapadu ima cerkev močne niti v
ponitki. Med profesionalnimi politiki dobi-
te zdaj ne le protestantske nego tudi katoliške
svečenike. Že leta 1928 se je katoliška cer-
kev neuradno na vso moč pehala za izvolitev
katoličana Al Smitha. Letos je bil njen du-
hovnik James R. Cox iz Pittsburgha celo no-
miniran za predsedniškega kandidata na
konvenciji stranke nezaposlenih delavcev v
St. Louisu, katere se je udeležilo glasom po-
ročni kakih 500 oseb. Katoliški župnik Rev. J.
Coughlin iz Detroita, ki istotako veliko ro-
hni zoper kapitaliste kakor pittsburghski
Rev. Cox pa agitura za demokrata Roosevel-
ta. Opa sta po svojem delovanju in gorje-
nju smatrana za radikalca, toda s svojimi de-
janji sužita posredno in neposredno sistemu
kakrsen je. Oba sta nasprotnika socialistič-
nega programa. Rev. Coughlin napada soc.
stanko in njene vodilne člane v govorih na
radio, grdi kapitaliste a ob enem agitira za
predsedniškega kandidata kapitalistične
stranke!

Med farmarji deluje Rev. Clarence E.
Hurt, ki se bori proti žitni borzi v Chicagu.
Organizacija farmarjev plačuje temu duhov-
niku tisoč dolarjev mesečne plače. Skof Can-
non in mnogo drugih protestantskih duhov-
nikov je v ospredju "politike". Kardinali in
ostali katoliški svečeniki so več ali manj ak-
tivni v politiki — največ za kulisami.

Medtem ko katoliški župnik Cox ustanav-
lja stranko v znaku plave srcaje in organizi-
ra svoje ljudi po fašističnem vzoru, dobite
med protestantskimi duhovniki mnogo takih,
ki so zelo liberalni in ne verujejo v nikake
dogme o verskem peklju ali posmrtnem izvelič-
anju, pač pa uče vero socialne pravice. Pre-
cej teh duhovnikov je letos aktivnih v socia-
listični kampanji.

Cenzura v Jugoslaviji

V Ljubljani sta bila nedavno spet klicana
dva "osumljenca" na policijo, da pojasnita
svoje zveze s "Proletarcem". Kakor poročajo,
sta bila pozvana na zagovor pisatelj
Ivan Vuk ter zadržani delavec Cvetko Kri-
stan. Nekdo iz Amerike je na enega teh na-
slovil "Proletarca". Policijski cenzorji, ki
vse pregledajo, so omot raztrgali, dobili v
njemu prepovedan list in so uvedli preiskavo.
Ne eden ne drugi ne moreta zato, če jima kdo
pošlje ta ali oni zabranjen list. Ko je cen-
zura enkrat prej iztaknila v enem ovitku
Proletarca, katerega je poslal tja Leo Junko
iz Detroita, so bili aretirani skoro vsi sloven-
ski delavski književniki in obdolženi zvez s
Proletarcem. Ker jim policijska oblast ni
mogla naprtiti nikake krivde, jih je opro-
stila.

Cenzuro je mogoče v gotovih okoliščinah in
razmerah opravičiti. Toda cenzura, kakršno
imata Italija in Jugoslavija, je otročja. Re-
žim, ki se ogradi z obzidjem cenzure, nima
bodočnosti. S teptanjem svobode govora in
tiska sam avtomatično priznava svojo šib-
kost.

Sebični radikalci

Veliko ljudi govori v teh časih o revoluciji.
Eni, ker so zašpekulirali svojo imovino, dru-
gi, ker so bili prevarani s posestvi, tretji, ker
so izgubili svoje prihranke v propadlih ban-
kah, četrti, ker so ob dobra dela, peti, ker jim
republikanski ali demokratiški politični niso
izpolnili obljub, šesti, ker so jim upniki po-
gnali štacune na boben, sedmi, ker so jim
bossi znižali plače itd. Vsi ti in njim slični
so "revolucionarji" iz sebičnih namenov. O
socialni revoluciji nimajo pojma in socialisti
mrze.

Upodobljajoča umetnost v Chicagu na semnju

V Grantovem parku v Chicagu, južno od Art Instituta, ki je dom likovne umetnosti, se je dva tedna vrila razstava slik in tudi obeh, ki pa je bila bolj semenj nego razstava, kot vidite lahko s te slike. Zastopani so bili slikarji in "slikarji". Procej je bilo lepih del, največ pa šare, kakršne imajo mnogo tudi dobri umetniki. Razpečane je bilo za več tisoč dolarjev, kakor so poročali listi. To je prvič, da so čikaški slikarji razstavili svoja dela na tak način. Sledili so enaki razstavi, oziroma razprodaji, ki so jo podvzeli začetkom julija newyorški umetniki.

Počasi vse pride na dan!

Trditve v Proletarcu, da pla-
čujejo kmetje in delavci v Ju-
goslaviji hotelske in druge stro-
ške takozvani Jugoslovanski
centralni organizaciji v Chicagu,
katere patron je konzul dr.
Djuro Kolombatović, so bile
resnične. Potrjuje jih v svojem
listu "Jugoslavia" Ivan Palan-
dačić (Palandech), ki ima v
notranje spletke v Beogradu
kakor v konzulovem uradu v
Chicagu prav tolikšen upogled
kakor konzul sam. Ivan Palan-
dačić izdaja v Chicagu dva ju-
goslovanska lista, namreč ene-
ga v latinici za hrvatske čita-
telje in drugega v cirilici za Sr-
be. Med vojno, pred vojno in
po vojni je odprto naglašal svoj
jugoslovanski patriotizem. Po-
magal je kolikor je mogel vsa-
ki jugoslovanski vladi in bil na
uslugo za protiusluge vsakemu
jugoslovanskemu konzulu v
Chicagu. G. Palandačić je v
lokalni politiki bil posebno pred
leti aktiven republikanec in
bil parkrat že kandidat na re-
publikanskem tiketu. Med vo-
jno je bil z Jugoslovanskim vi-
ječem in londonskim odborom
proti JRZ. V čikaškem trgo-
vskem svetu, posebno med novi-
narji, je zelo znan. On je tudi
posestnik agencije, ki se peča z
nabiranjem in oddajanjem o-
glasov v liste tujerodcev. G.
Palandačiću se torej ne more
očitati, da je sovražnik beo-
gradskega režima, da ni ju-
goslovanski, oziroma srbski pa-
triot, ali da ni storil vse v svoji
moči za ogašanje jugoslovani-
stva, kakršnega priznava seda-
nja vlada v Beogradu.

Dogodilo pa se je, da Ivan
Palandačić ni hotel prepustiti
prvenstva tebični meninici kon-
zulu Kolombatoviću, konzul
pa tudi ni bil pri volji deliti ča-
sti s Palandačićem. Tako se
je tekma začela in se razvila v
boj.

G. Palandačić je obtožil v
svojima listoma konzula, da na
stroške jugoslovanskega vlad-
nega "dispozicijskega" fonda
financira Jugoslovansko cen-
tralno organizacijo, katere
predsednik je Slovenec Frank
Paulich. Stroški sestankov in
banketov v Morrison hotelu so
bili večinoma kriti na ta način.
Dalje piše Palandačićeva "Ju-
goslavia", da g. konzul finan-
cira tednik "Hrvatska", ki je
postal za dolarje striktno kra-
ljevaško glasilo, daš je bil prej
pod istim urednikom — hrvat-
sko separatističen; Tako piše
"Jugoslavia", ki pozna ta raz-
merja. Razen "Hrvatske" je
deležen konzulove dolarske mi-
losti tudi en slovenski list...
Dalje trdi "Jugoslavia", da ima
konzul kopo špijonov in "te-
lesnega stražnika", vse na stro-
ške "jugoslovanskih krvavo za-
radnjenih para". Tako piše

"Jugoslavia" v Chicagu, ki
pravi da ve, ne samo sumi. O
listu "Hrvatski" trdi brez ov-
in, "da je po državi subven-
cirana".

G. konzula biča, "ker se vlači
po ameriških brlogih in butle-
garijah (jugoslovanskih), tro-
ši denar, nabira pristaše in na
tak bezniki način uganja 'lo-
kaino politiko'". O uredniku
"Hrvatske" Vrančiću pravi, da
je bil preje, dokler ga ni kupil
beogradski denar, hrvatski se-
paratist, zdaj pa je Kolom-
batović glavni plačan agent in
tudi njegov "body-guard". O
Kolombatovićevih drugih agen-
tih in špijonih pravi, da mu
"slepo slede in služijo".

V tem boju zahtevajo Palan-
dačićevi pristaši od konzula in
njegove "centralne" organiza-
cije račune. Npr. o priredbah
in pristopinah v JCO. Nje-
nemu predsedniku daje konzul
\$100 mesečno. V imenu te
"centralne" jugoslovanske or-
ganizacije lažijo "narodni
predstavniki" okrog demokr-
tskih in republikanskih politi-
šnov v Chicagu, katerim pripo-
vedujejo, da ima do deset tisoč
direktnih članov, dalje da ji
pripadajo podporna in kultur-
na društva. Vsak član plača
dolar pristopnine. "Gdje je taj
novac?" vprašujejo ljudje ok-
rog Palandačićeve "Jugosla-
vije". Čemu gredo okrog po-
litišnov? Zato, ker hočejo od
njih denar — za glasove ju-
goslovanskih volilcev v Chicagu!
Do letošnjih volitev so se na-
vadno obračali posamezni ka-
pitalistični kandidati na Pa-
landačića, da jim je on skrbel
za reklamo v listih, ki so na
prodaj v politiki, zdaj pa hoče
ta posel prevzeti konzulova Ju-
goslovanska centralna organi-
zacija. Da doseže namen, so
njeni zastopniki zagotavljali
demokratom in republikancem,
da je to edina organizacija, ki
faktično reprezentira čikaške
Jugoslovane, torej jedina, ki jim
lahko da glasove — rojakov.
To ob enem pomeni: Koliko
nam plačate?!

Nekaj naivnih Slovencev v
Chicagu je verjelo, da je Ju-
goslovanska centralna (?) orga-
nizacija res nepolitična in ne-
pristranska. Vprašajte g. Pa-
landačića, ali pa čitajte njego-
ve liste!

HBZ to poletje sprejela skoro
soglasno resolucijo za odeep
Hrvatske od Jugoslavije kakor
je sedaj konstituirana, in Pa-
landačić vprašuje — tako, da
se čuje v Beograd, kako je g.
konzul vložil novce bednih ju-
goslovanskih seljakov za pro-
pagando med Hrvati, ker je do-
segel med svojimi rojaki tako
neugoden rezultat? O sloven-
skih organizacijah je poročal
vladi, da je Jugoslaviji in nje-
ni vladi ter njenemu modremu
vladarju lojalno naklonjena
posebno Kranjsko slovenska
katoliška jednota. Zelo sim-
patično razporežen napram da-
našnji Jugoslaviji je slovenski
Cleveland, in pridobljena bo
popolnoma tudi JSKJ. (Kon-
zul se je udeležil njene prošle
konvencije v Indianapolisu ter
govoril na zborovanju in ban-
ketu.) O SNPJ je poročal, da
ima "naša Jugoslavija" v nji
mnogo prijateljev, ni pa ji na-
klonjena v celoti radi sociali-
stov. Upa pa, da jih bodo "na-
rodni ljudi" polagoma odstra-
nili. O Andreju Kobalu se je
privatno izražal, da mu nade ni
izpolnil. Misli je, da ima res
vpliv med Slovenci, zato ga je
"podprl".

V enem članku v "Jugosla-
viji" vprašuje pisec konzula,
kako je mogel pridobiti za svo-
je pristaše "dovčerašnje socia-
liste in komuniste", med tem
ko ne more pridobiti za Ju-
oslavijo svoje rojake Hrvate v
HBZ, niti ne vodilne slovenske
podporne organizacije. "Rad-
nik" tolnači, da misli Palan-
dačićev člankar s tem prosvetaše
ali "Cvetkovce", ki so bili prej
komunisti. Med konzulovci je
res nekaj štreberjev, ki so bili
nekoč člani hrvatske sociali-
stične sekcije in potem komu-
nisti, toda kakor takrat, tudi

sedaj mečejo klobuk po vetru
in iščejo le, kako bi zadostili
svojim osebnim ambicijam. Vo-
dilni prosvetaši (člani Ju-
goslovanskega Prosvetnega Save-
za), kolikor je temu piscu zna-
no, niso v konzulovem taboru,
pač pa so proti njegovi politi-
ki. Od Slovencev je v konzul-
ovi politiki direktno le eden,
ki je bil pred leti nekaj mese-
cev član JSZ, namreč Andrej
Kobal. Če je še kdo drugi biv-
ših članov slovenske sekcije
konzulov agent? mi ni znano,
vem pa, da ni pri njemu nihče,
ki je bil res kdaj prepričan so-
cialist, in nobeden, ki je kaj
pomenil v našem javnem življe-
nju. Glavni voditelj zdaj je
menda Frank Paulich, ki je bil
ves čas od kar je v Ameriki, na-
sprotnik socialistov. Paul Ber-
ger je na konvenciji SNPJ v
Waukeganu izjavil, da je Pav-
lič komunist, zato je sloven-
skim socialistom zoper. Bar-
tulovičev "blok" je tej izjavi
napravil ovacijo. Da-li je bil
Pavlič kdaj član komunistične
stranke, ne vem. Morda vedo
pri "Radniku" to bolje. Kar
se tiče A. Kobala, je odš-
pred dobrim tedom v New York
in poslal listom poročilo, da bo
ra Kolumbiji profesor, ozi-
roma predavatelj o jugoslovani-
ski književnosti. Tej raci so
se dali potegniti posebno slo-
venski uredniki v Clevelandu.
Pravijo, da s Srbi okrog kon-
zula v New Yorku Andrej Ko-
bal ni najboljši izhajal, a ven-
dar toliko dobro, da je bil de-
ležen vseh potrebnih priporo-
čil, ki so mu omogočila potova-
nje v stari kraj. Bil je med
tem večkrat v Chicagu, v Cle-
velandu in drugod, in to polet-
je na jugu. Režimovski agent
Pfeifer je zdaj eden njegovih
oglaševalcev. Poročilo o nje-
mu je imel Pfeifer tudi v "Ena-
kopravnosti".

Iz polemike, ki je nastala v
Chicagu med pristaši režima
samimi, je razvidno, da Ju-
oslavija troši visoke vsote za
kraljevaško propagando med izse-
ljenci, in da subvencira "lojal-
ne" liste ter plačuje posamez-
nike. Isto je bilo razvidno v
sličnem boju, ki je letošnje po-
mlad nastal med jugoslovani-
skim poslanikom Schweglom v
Argentinu in urednikom režim-
skega "Slovenskega tednika" v
Buenos Airesu G. Ceboklom.

Boj med Palandačićem in
konzulom Kolombatovićem ni
samo javen, nego sega po pri-
vatnih potih skozi v Beograd.
Palandačićev list dolži konzula,
da pošilja denunciacije proti
Palandačiću v Beograd in da
ga blati pred bizniškimi firma-
mi v Chicagu, konzulovi pisci v
"Hrvatski" pa naobratno očita-
jo isto Palandačićevim "agen-
tom".

Taka je balkanska politika
balkanskega jugoslovanstva v
Chicagu. Enim se izplača, ne-
kateri so žrtve, a ostali so jaz-
beci, kakor je rekel Sava Se-
stanović, ki velja v koloniji za
velikega mudraca. — X. X.

sedaj mečejo klobuk po vetru
in iščejo le, kako bi zadostili
svojim osebnim ambicijam. Vo-
dilni prosvetaši (člani Ju-
goslovanskega Prosvetnega Save-
za), kolikor je temu piscu zna-
no, niso v konzulovem taboru,
pač pa so proti njegovi politi-
ki. Od Slovencev je v konzul-
ovi politiki direktno le eden,
ki je bil pred leti nekaj mese-
cev član JSZ, namreč Andrej
Kobal. Če je še kdo drugi biv-
ših članov slovenske sekcije
konzulov agent? mi ni znano,
vem pa, da ni pri njemu nihče,
ki je bil res kdaj prepričan so-
cialist, in nobeden, ki je kaj
pomenil v našem javnem življe-
nju. Glavni voditelj zdaj je
menda Frank Paulich, ki je bil
ves čas od kar je v Ameriki, na-
sprotnik socialistov. Paul Ber-
ger je na konvenciji SNPJ v
Waukeganu izjavil, da je Pav-
lič komunist, zato je sloven-
skim socialistom zoper. Bar-
tulovičev "blok" je tej izjavi
napravil ovacijo. Da-li je bil
Pavlič kdaj član komunistične
stranke, ne vem. Morda vedo
pri "Radniku" to bolje. Kar
se tiče A. Kobala, je odš-
pred dobrim tedom v New York
in poslal listom poročilo, da bo
ra Kolumbiji profesor, ozi-
roma predavatelj o jugoslovani-
ski književnosti. Tej raci so
se dali potegniti posebno slo-
venski uredniki v Clevelandu.
Pravijo, da s Srbi okrog kon-
zula v New Yorku Andrej Ko-
bal ni najboljši izhajal, a ven-
dar toliko dobro, da je bil de-
ležen vseh potrebnih priporo-
čil, ki so mu omogočila potova-
nje v stari kraj. Bil je med
tem večkrat v Chicagu, v Cle-
velandu in drugod, in to polet-
je na jugu. Režimovski agent
Pfeifer je zdaj eden njegovih
oglaševalcev. Poročilo o nje-
mu je imel Pfeifer tudi v "Ena-
kopravnosti".

Iz polemike, ki je nastala v
Chicagu med pristaši režima
samimi, je razvidno, da Ju-
oslavija troši visoke vsote za
kraljevaško propagando med izse-
ljenci, in da subvencira "lojal-
ne" liste ter plačuje posamez-
nike. Isto je bilo razvidno v
sličnem boju, ki je letošnje po-
mlad nastal med jugoslovani-
skim poslanikom Schweglom v
Argentinu in urednikom režim-
skega "Slovenskega tednika" v
Buenos Airesu G. Ceboklom.

Boj med Palandačićem in
konzulom Kolombatovićem ni
samo javen, nego sega po pri-
vatnih potih skozi v Beograd.
Palandačićev list dolži konzula,
da pošilja denunciacije proti
Palandačiću v Beograd in da
ga blati pred bizniškimi firma-
mi v Chicagu, konzulovi pisci v
"Hrvatski" pa naobratno očita-
jo isto Palandačićevim "agen-
tom".

Taka je balkanska politika
balkanskega jugoslovanstva v
Chicagu. Enim se izplača, ne-
kateri so žrtve, a ostali so jaz-
beci, kakor je rekel Sava Se-
stanović, ki velja v koloniji za
velikega mudraca. — X. X.

Naša kampanjska izdaja

Dne 1. septembra izide kam-
panjska številka Proletarca.
Klubi, društva in posamezniki
so vabljeni, da pošljejo naroči-
la. Podrobnosti so v oglosu na
6. strani.

VOŽNJA 1919 IN 1932

Vožnja ameriških vojakov je bila po premirju vojnja, zmagoslavja.
Vožnja istih vojakov to poletje iz Washingtona je bila vožnja poraženosti.
Na sliki je skupina veteranov, ki se vračajo domov s neuspešne ekspedicije
v glavnem mestu.

Zgodovina delavskega gibanja na Slovenskem

PRIREDIL ANTON KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Z ustavljenjem dela za en dan brez napo-
vedbe dajejo delavci delodajalcem orožje
zoper sebe. Kaj, ko bi delodajalci sklenili,
tako po delavskem prazniku tudi zase ala-
viti praznik, in ne samo en dan, temveč celi
teden, ali pa ko bi povsem zatvorili tovarne?
Kdo jim more to zabraniti? Mamsikak, to-
varnar čaka prilike, da se znebi starih delav-
cev ter je nadomestiti z mladimi močmi. Kdo
more prisiliti delodajalca, da sprejme zopet
delavca v delo, ki je ostavil delavnico ali to-
varno brez tehtnega vzroka? Kdo ga more
prisiliti? Ali je delavski praznik pogojen
tovarnarji? In radi tega treba, da se glede
ustavljenja dela v 1. dan maja dogovore de-
lavci z delodajalci.

V dan 1. maja more nastati taka premena,
kakeršne se mnogi delavci še nadejajo ne.
Ravno starejši mogo priti ob delo in s tem
zgubiti, če drugje ne bodo vsprejeti, podpo-
ro iz bolniške in invalidne blagajnice, ker de-
lavci brez dela zgubi po neki dobi pravice
do blagajnice, v kojoj je leta in leta plačeval.
Mi nikakor ne stojimo na strani fabrikantov,
kjer se gre za pravice delavstva ter zagovar-
jamo vselej odločno te pravice in zahteve, to-
da zajedno pa odsvetujemo delavcem, morda
da brezuspešno, vse to, kar bi ne koristilo de-
lavstvu, temveč mu le škodovalo.

Pisali in delali smo vselej za blaginjo in
prospeh delavstvu in slednjemu svetovali ne-
davno v dveh člankih, naj ne praznujejo 1.
dan maja kot delavski praznik, kajti tako
"praznovanje" je osnovano od prevarnih
življev, ki bi radi povzročevali izgrede in ne-
mirje po načinu francoske revolucije. Vzlic
temu so sklenili velikonočni ponedeljek ljub-
ljanski delavci v restavraciji "Evropa", da
bodo praznovali 1. dan maja kot delavski
praznik. Z ozirom na ta ukrep, za kojega je
glasovalo nad 400 prisotnih delavcev, izdal
je gospod predsednik baron Winkler glede 1.
maja okrožnico do vseh c. kr. okrajnih gla-
varstev, v kateri se opazarja o industrijalni
delavci na §§ 75., 76., 82. in 131. obrtnega
zakona, da morajo tisti delavci, ki bodo usta-
vili 1. maja delo brez delodajalčevega pri-
voljenja takoj biti odpušteni iz službe, vrhu
tega bodo pa še kaznovani od obrtnih oblastev
Dalje se v okrožnici delavci svare pred izgre-
di ali pa odvrcaanjem in pregovarjanjem od
dela nasproti drugim delavcem, ker bi se za-
peljenci kaznovali z zaporom osmih dni do
treh mesecev. Zoper izgrede se bode po-
stopalo pa najstrožje.

Kaj pa, ko bi se vendar le pripetilo to-le:
Razburjeni ljud lahko nasilno napade ne sa-
mo tovarnarje, temveč tudi one, zoper koje
so nahujskani. Ljud je posebno občutljiv za
take čine. Jedna sama beseda more pobuniti
tisoče in ti v svoji zaslepljenosti lahko po-
vzročijo največje bedarije. Na taka trenutja
željno čakajo oni, katerim ne diši delo. In
taki ienuhi naj bi na račun poštenih delavcev
povzročevali zločine, za katere bi potem mo-
rali biti odgovorni delavci? To je nedostojno
za pošteno delavstvo, ki se bori z zakoniti
sredstvi za svoje pravice. Ljud je kratkov-
iden in se pusti nahujskati, toda posledice so
potem povsem žalostne. Pomisliti treba, da
vsaka država mora skrbeti za red in varnost.
Francoska, svobodna republika, uprila se je
proslavljanju 1. dne majnika in je prepove-
dala vse javne manifestacije delavstva, ker
ve, da bi se te svobodne manifestacije vedle-
k nasilstvu. Tako se je dalje izjavila Bel-
gija z Holandijo zoper 1. maj. Angleško de-
lavstvo je opustilo svoj namen, ter prazno-
vanje 1. maja odložilo za tri dni, na nedeljo
4. maja; a tudi Italija ne trpi tega. Dalje so
se izjavili v tem zmislu socialna demokra-
tiški voditelji in državni poslanci na Nem-
škem, vkupe 34 mož, itd.

Kako se bode praznoval 1. dan maja, smo
v istini radovedni; da bi le delavstvu iz tega
"slavlja" ne nastala — sramota. Možno je
vse dandanes. In kaj pa gmotna škoda, koja
bi industrijskemu delavstvu pošla iz tega?
Po vsej Avstriji, kjer posluje pri industriji
608.663 mož in 261.825 žensk, znašala bi iz-
guba na delavskem zaslužku za dan 1. maja,
ako pomerno računimo mezdo delavca in de-
lavke za jeden dan po 85 kr., — okoli 170
milijonov kr. — Toliko bi samo pri nas stal
v denarji delavski "extra praznik"! Krasna
pridobitev!

Zoper tako drage "napore" delavskih te-
ženj moramo izpregovoriti besedo, ker ubog
delavec more s krajcarjem bolje gospodariti,
nego krščeni ali nekrščeni žid s tisočaki...
To ne bode delavski praznik, temveč zelo
drago delavsko — postopanje, za koje bi mo-
ral socialne demokrate vsak slovenski de-
lavec lepo zahvaliti. Odsvetujemo torej ta-
kozvano "praznovanje delavskega praznika",
predvsem s krščansko-katoliškega stališča,
drugič pa s stališča delavskih političnih pra-
vic, tretjič z narodno-gospodarskega stališča,
in četrtič iz prepričanja, da se socialno in
delavsko vprašanje tako ne rešuje in tudi re-
šiti ne da.

Slovensko delavstvo more se poslužiti dru-
zih in boljših sredstev in postavno osigura-
nih pravic v zboljšanje svojega stanja nego
je občno pohajkovanje.

(Dalje prihodnjič.)

ADAM
MILKOVIČ.SMOLA KAPITA-
LISTA MEJAČAHumoristična
tragedija

(Nadaljevanje.)

"Kaj nimate nobenega cele-
ga ključa?" je vprašal v pod-
strešno okno. "Hm, pod mojim
vzglavjem, da tam pod blazino
je moj ključ — ampak ključ
od moje sobe pa imam vraga
zopet jaz tu."

"Dajte mi ključ," je rekla
gospa, "da grem po ključ."

"Kako? Hm, ali imate kaj
sukanca?"

"Nimam. Ravno včeraj sem
ga hotela kupiti."

"In vrvi tudi nimate?" je o-
tepal spodaj Peter Mejač z ro-
kama. "Ničesar nimate? Ima-
te?"

In je šla gospa po vrv, tako
vrvi, ki je pri sušenju perila
potrebna in jo je spustila skozi
okno, prav na cesto jo je vrgla.
Kako vesel se jo je Peter Me-
jač spodaj oklenil in nanjo brž
privezal ključ od svoje sobe in
ko je bil gotov, je še poskusil.
"Mislim, da utrgalo se ne bo!"
je glasno pomislil.

Pa glej, ta hip je skočilo
nanj kakor ogromna kača in
ga ovilo po vsem telesu. Isti
čas je zgoraj gospa Zmajeva z
visokim glasom nekaj rekla,
potem pa iztegnila roke. "Moj
Bog! Zakaj pa ste potegnili
za vrv? Jej, jej!" V pritličju
se je odprlo okno.

"Was ist?" je vprašala suha
ženska in iztegnila vrat.

Aha, je pomislil Peter Me-
jač, to je tista ženska, ki je
zadnjič pomotoma ujela moj
pljune!

"Nič ni Frau Tratnik, gute
Nacht!" je rekel.

Med tem je snemal raz sebe
vrvi, ki pa se mu je bolj in bolj
zapletala tako, da je končno
obupen sedel na pločnik. Moj
Bog, je tarnal, kaj sem ti ven-
dar storil, da si me s svojimi
nevidnimi rokami vsega pove-
zal. Ampak gospa Zmajeva
je hitro rekla:

"Frau Tratnik, dajte prosim
temu gospodu ključ."

"Prosim? Schlüssel? Aha!"

"Da Schlüssel," je dvignil Pe-
ter Mejač skoro žalostno po-
gled v okno.

Ko je bila štiri po polnoči,
je Peter Mejač stopil povezan
pred svojo gospodinjjo, ki ga je
čakala na pragu v srčaji in re-
kla: "Kako ste se le mogli ta-
ko zaplesti?"

"Hudič ve," je rekel on in
obvisel z očmi na gospe Zma-
jevi. Ko mu je potem gospa
v njegovi sobi snela vrv, je
stopila k njegovi postelji in jo

urejevala. Med tem ji je prav-
il Peter Mejač, da je bil v
vojni ranjen, da mu to časih
prizadeva velike neprijetnosti
in da se je po vojni prav zato
tako odebil, ker se z ženskar-
jenjem sploh ne peča. Pripo-
vedoval pa je tudi, da kljub
vsemu ne bo ostal več dolgo
samec, da se bo oženil s črno-
laso žensko, vzel za svojo ga
tujega otroka in tako užival
vsaj delno zakonsko srečo, a-
ko sta mu že Bog v nebesih in
usodna ponev namenila dosmr-
tno devišvo.

Ko je bila gospa Zmajeva s
postiljanjem gotova, je vrgla
spet krik: "Jaj, jaj, jaj...
naravnajte mi koleno!" Oma-
hnila je in se grabila za nogo.
"Koleno? Aha, koleno!" se
je dvignil Peter Mejač in sku-
šal zadržati gospojin padec —
pa je bilo že prepozno; zakaj
gospa se je bila med tem že
sesedla na tla in je tako on u-
tegnil zgrabiti le še njeno no-
go, ki mu jo je molila venomer
ponavljajoč: "Naravnajte, po-
tegnite, gospod ravnatelj! Jaj,
jaj, jaj..."

Seveda je Peter Mejač takoj
prišel vleči, ampak vlekel je
njeno nogo tako spretno, da
je potegnil za seboj tudi gospo
Zmajevu, jo pripeljal do vrat
in potem spet nazaj do poste-
lje. Bolečine so popustile, hu-
dega ni bilo nič, gospa si je
na vožnji le zadržala nekaj trska
v spodnji del telesa pa se jih
je hotela potem seveda iznebi-
ti, a je Peter Mejač iz nezna-
nih vzrokov odklonil vsako po-
moč.

Tako. Dva meseca po tem
dogodku, je napisal Peter Me-
jač v svoj dnevnik: Dneve nosi
polž. Da dolgi so zadnji dne-
vi moje samske samote. Danes
sem dal delati krojača črno
obleko... Se malo in kocka
bo padla! Hm!

3. OBISKI.

Nekako ob tem času, je se-
dela reducirana telefonistka
Suzana Poženelova s svojim
otrokom in teto Jano na obrež-
ju, kjer so si vsi trije namaka-
li noge v morju, saj je bilo iz-
redno toplo ta dan.

Mali Petreček je videti zado-
voljen. Teto Jano ščiplje ve-
nomer in po zadnjici jo tolče.
Teta Jana je v kopalni obleki,
tudi Suzana je v kopalni oble-
ki, da prav lepo jim je.

"Seveda bi bilo dobro," je

nekam uporno pritrdila po
kratkem molku Suzana, "samo
če bo hotel in sploh utegnil
priti."

Tete Jane pogled postane
resen. "Če mu je kaj do otro-
ka bo prišel!" Potem je po-
gledala malega Petra, ki je pri-
šel s še večjim ognjem udri-
hati po njej, in pristavila: "Saj
bo otrok čisto pozabil nanj.
Tak ne tolci me vendar!"

Utihihni sta. Tudi otrok se
je nekam zamislil in prenehal
s svojim poslom zakaj majhna
kapljica znoja se je bila prav-
kar prikazala na njegovem ču-
lu. Suzani se je zazdehalo in
kmalu nato tudi teti Jani. Da
bi pregnala dremavico, je vze-
la iz torbice sliko in jo poka-
zala malemu Petru: "Učiva
se!" reče in njen pogled po-
stane strog. "Kdo je to?"

"Očka."

"Kako mu je ime?"

"Ime? Pe, pe, pe, peter."

"Dobro!" prikimata teta Jana.

"Kako se piše?"

Petreček je malo pomislil, po-
tem pa udaril sitno teto po
zadnjici. "Ne vem," je rekel.

Teta Jana dvigne sliko više
in njen pogled postane strožji.
"Tak, kako se vendar piše tvoj
očka? Govori! Jaj, jaj, jaj...
"tarna teta Jana, "Otrok
je že vse pozabil! Povej nu,
to je Peter M..."

"M..."

"M... Me... Nu?" sili
vanj teta.

"Me... Meta!"

"Mejač!" zavpije ona. "Pe-
ter Mejač! Bančni ravnatelj!""Kje?" se je strahoma pred-
ramila Suzana iz dremavice."Nikjer," je rekla teta, "o-
troka učim. To je Peter Me-
jač," je ponovila še enkrat.

"Tak ne tolci me vendar!"

Jej, jej... Čakaj, a kdo je
to?"

Pokazala je drugo sliko. Se-
veda mali Peter ni poznal prav-
ni tega čudnega moža z bra-
do in očali pa je skomignil z
rameni.

"Kajpada," je rekla teta Ja-
na, "tega gospoda ne moreš
poznati. To je Anton Pete-
lin, bivši tovarnar pletenin, fin
gospod. Ah, no da, tudi njega
boš v kratkem spoznal. Anton
Petelin da — škoda res..."

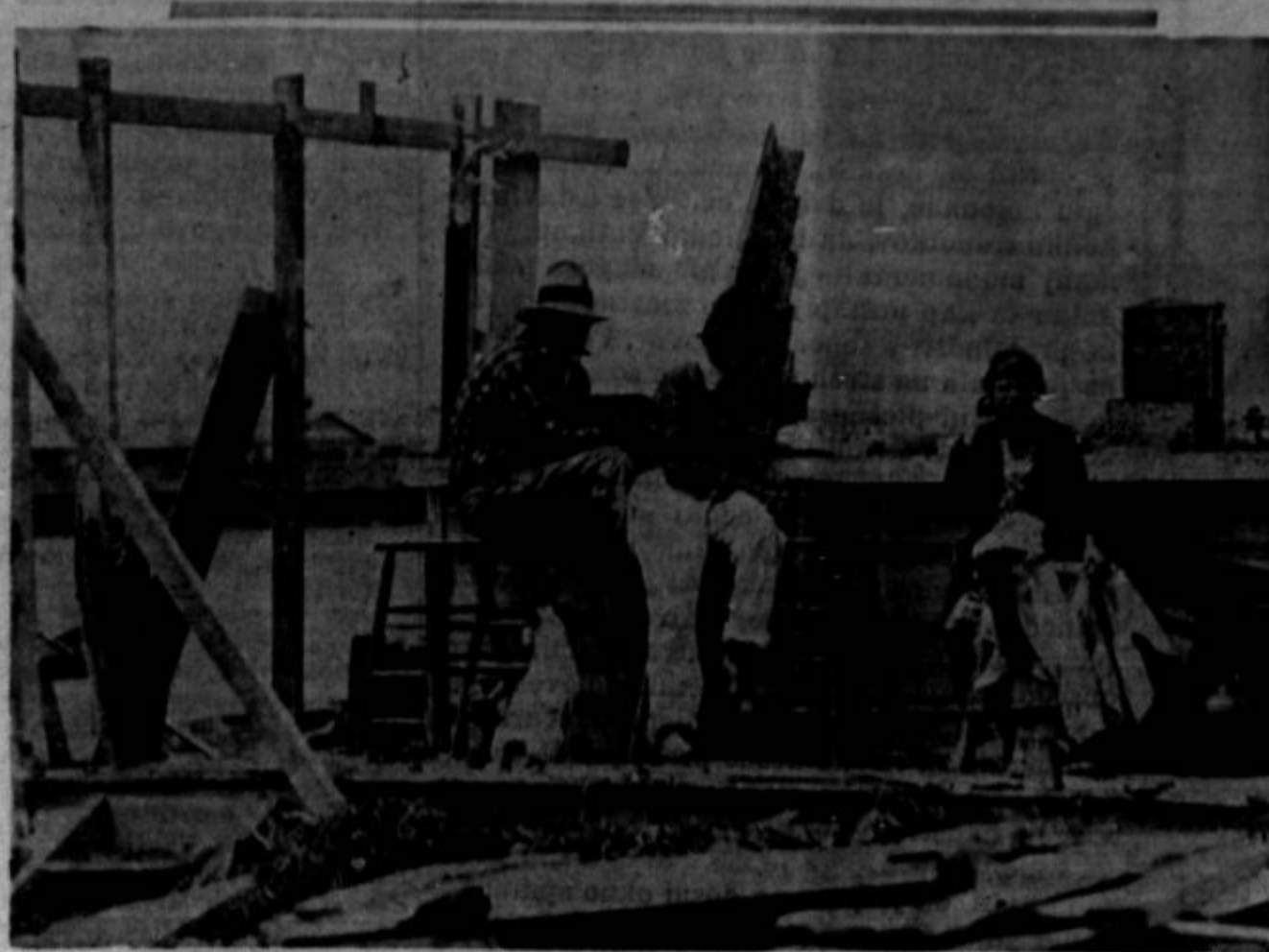
Suzana se je vznemirila.
Vselej kadar je čula to ime je
postala nemirna. Prav tako
je izgledalo, kakor da je ime-
la nekaj na vesti. Teta Jana
pa je iznova vzdihnila.

(Dalje prihodnjic.)

TUDI SIAM IMA NEPRI-
LIKE IN KRIZO

Siam je monarhija v Aziji
pri Indokitajski. Do tega po-
letja je imel Siam absolutisti-
čno vladno, katero je opozicija
strmoglavlila in kralj je moral
privoliti v "ljudsko" vladno, ki
pa je še vedno daleč od ljud-
stva. Zaradi političnih in eko-
nomskih potresov je tudi Siam
do vratu v krizo. Na sliki je
vladna palača v glavnem mestu
Bankok.

VIHAR V TEKSASU PORUŠIL DOMOVJA

Freeport in okolico v Texasu je nedavno obiskal vihar, ki je porušil celo zidane
hiše, razdejal gospodarska poslopja farmerjem in napravil mnogo druge škode. Nekaj
oseb je bilo ubitih in veliko ranjenih. Na sliki je družina, kateri je pustil vihar le eno
steno in nekaj ropotije.

Wm. Z. Foster in njegovo revolucio-
narstvo med vojno in danes

Piše FRANK BARBIČ.

Komunisti v vseh Zed. drža-
vah imajo nalogo boriti se
proti socialistični stranki v
prvi vrsti in šele v drugi pro-
ti kapitalizmu. Zategadelj
oni tudi ne hodijo na demokrat-
ske in republikanske shode in
noben komunist ne "stavi vpra-
šanj" republikanskim in de-
mokratskim graftedjem na shod-
ih kapitalističnih strank.

Kdor bere komunistične in
socialistične liste, vidi v prvih
polno napadov na nas, medtem
ko socialistični poudarjajo, da
je njihov boj le zoper kapitali-
zem in zato je škoda prostora
za boje med brati. Ali včasih
je le treba odgovarjati na prosta-
ške laži, ki so skovane v kova-
nici zlobe. Tako se Norman
Thomas večkrat oglasi in na
kratko dokaže, kako potvarja-
nje njegove izjave, ne zato ker
se z njimi ne strinjajo, nego da
bi ustvarili med delavci sovra-
štvo do socialistične stranke.

Komunisti so že nešteto-
krat ponovili laž, da smo mi za
vojno, da smo za kapitalistično
konspiracijo proti Rusiji, in da
je bila socialistična stranka
med vojno podpornica milita-
rizma.

Dokazano pa je, da sta bila
podpornika militarizma in vo-
jne komunistični predsedniški
kandidat Wm. Z. Foster in pod-
predsedniški kandidat črnc
Ford. Medtem ko so stoteri
socialisti odklonili iti v arma-
do z izjavo, da so načelno pro-
ti klanju, je postal Ford vojak
brez takega ugovora.

Wm. Z. Foster pa je sam
pred senatno komisijo, ki je
preiskovala stavko jeklarskega
delavstva, izjavil, da je kupil
za okrog \$500 liberty bondov,
o vojni je rekel, da morajo Zed.
države zmagati za vsako ceno,
in v uniji klavniškega delav-
stva v Chicagu ter na shodih
pa je imel govore, v katerih je
delavce navduševal, da naj ku-
pujejo liberty bonde in pa ti-
ste znamke, ki so bile izdane v
enak namen kakor vojni ali
"liberty" bondi.

Medtem, ko je Wm. Z. Fo-
ster pred senatno komisijo iz-
javil, da je kupil liberty bon-
dov v vsoti od \$450 do \$500 in
urgiral delavce na shodih, da
store isto, ob enem pa izjavljaj,
da mora Amerika zmagati za
vsako ceno, je socialistični vo-
ditelj Morris Hillquit javno na
shodu proglasil, da ne kupi
liberty bondov, ker bi to zna-

čilo podpiranje vojne, katero
je socialistična stranka odlo-
čno obsodila. Radi svojega sta-
lišča je bila v persekucijah sko-
ro popolnoma zatrta. Norman
Thomas se je istotako izrekel
proti vojni in je pristopil v so-
cialistično stranko v času, ko
je "revolucionar" Foster po-
stal prodajalec liberty bondov.
Ob enem je izstopil iz cerkve.
Eugene V. Debs je bil poslan v
ječo. Victor L. Berger je bil
dvakrat poslan iz kongresa in
Milwaukee Leader, katerega je
urejeval, je bil skoro uničen,
ker ni smel na pošto in ker na
njegov naslov ni smelo biti po-
slano nikako pismo. Kdor je
to storil, ga mu je poštna o-
blast zaplenila. Bergerja so
poleg vsega obsodili na 20 let
ječe. Pet newyorških sociali-
stičnih poslancev je bilo vrže-
nih iz legislature. Socialistični
aldermani v raznih mestih so
bili opljuvani in vsled ogromne
vladne propagande je nastala
v deželi silovita patriotska ma-
nija in neznansko sovraštvo pro-
ti socialistom, ki se še zdaj ni
poleglo.

Revolucionar W. Z. Foster
pa je prodajal — "liberty" bon-
de zato, ker je bilo potrebno,
da Amerika "zmaga za vsako
ceno".

Wm. Z. Foster je bil že vse
— socialist, komunist, član I.
W. W., voditelj v illioniski Far-
mer-Labor party, voditelj fede-
rativne farmerske delavske
stranke, sklicatelj farmerske
delavske konvencije 1924 v St.
Paulu, kjer so hoteli za svoje

To broaden your knowledge
of the Socialist and Labor
movement, read

The New Leader
OFFICIAL ORGAN, S. P.

7 East 15th Street,
NEW YORK CITY, N. Y.
One year \$2, half year \$1,
three months 75c.

SODRUGOM IN SIMPATIČARJEM
V CLEVELANDU.

Sejo kluba št. 27 JSZ. se vrši
vsak prvi petek v mesecu ob 7:30
zvečer. Ženskega oddelka prvi torak
ob 8. zvečer. Mladinski angleški od-
sek vsak petek izven prvega ob 8.
zvečer, vse v klubovih prostorih v S.
N. D. Sodrugi in sodružice, agitirajte
in pridobivajte novih članov. Čla-
nic kluba ter novih naročnikov Pro-
letarcu. V organizaciji in izobražbi
je naša moč.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

JE
NARODNA TISKARNA
2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem,
kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku.
Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.

mreč Zed. države) v vojni za
vsako ceno.

Senator Walsh: Mr. Fitz-
patrick, predsednik čikaške
delavske federacije, je nam
sporočil, da ste vi kupovali li-
berty bonde in pomagali v o-
glašanju istih.

Foster: Da, storil sem svojo
dolžnost kakor drugi.

Walsh: Ali ste govorili tu-
di na shodih v prid prodaje li-
berty bondov?

Foster: Da (v zapisniku se
glasi Yes sir).

Walsh: Na kolikih shodih?

Foster: Približno ducat.

Walsh: Zaradi točnosti za-
pisnika bi rad vedel, da nave-
dete, koliko govorov ste obdr-
žavali in za kolikšno vsoto ste
kupili bondov.

Foster: Mislim, da sem dal
za liberty bonde \$450 ali \$500,
točno ne vem.

Walsh: Ste tudi govorili v
prid prodaje teh bondov?

Foster: Mi smo vodili v ta
namen pravo kampanjo v naši
organizaciji (uniji klavniških
delavcev)...

Tu imate revolucionarja, ki
sodi socialiste po sebi. Takrat,
ko je bilo nevarno, je bil pa-
triot —! Kongresni zapisnik to
potrjuje z njegovimi izjavami,
zdaj pa socialistom očita "so-
cial-patriotstvo"! Well, dober
tek!

Članstvo soc. stranke za
odpravo prohibicije

Na svoji konvenciji meseca
maja je socialistična stranka
sprejela v svojo platformo z
veliko večino točko, ki zahte-
va, da se prohibicija odpravi,
produkcijo in distribucijo al-
koholnih pijač pa bi prevzela
zvezna vlada. Države, v ka-
terih je večina za prohibicijo,
bi jo smele ohraniti. Manjšina
na socialistični konvenciji ta
sklep ni bil po volji in ga je
tirala na referendum. Članstvo
ga je odobrilo z veliko večino.

Royal Bakery

SLOVENSKA UNIJSKA
PEKARNA.ANTON F. ŽAGAR,
lastnik.1724 S. Sheridan Rd.,
No. Chicago, Ill.

Tel. 5524.

Gospodinjje, zahtevajte v trgo-
vni kruh le naše pekarni.

Pristopajte k

SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI.

Naročite si dnevnik

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00.

Ustanovljajte nova društva.
Deset članov (ic) je treba za
novo društvo. Naslov za list in
za tajništvo je:

2687 S. LAWDALE AVE.,

CHICAGO, ILL.

SLOVENCEM PRIPOROČAMO

KAVERNO

MERKUR

3551 W. 26th St.,
CHICAGO, ILL.(V bližini urada SNPJ in
Proletarca.)FINA KUHINJA IN
POSTREŽBA.

KARL GLASER, lastnik.

NIČ VEČ NE ODLAŠAJTE!

Sodrugi, ojačite J. S. Z.! Če hočemo vo-
diti uspešno kampanjo za socialistično stranko,
potrebujemo klube v vseh naselbinah, kjer žive
jugoslovanski delavci. — Čas za agitacijo je
ugoden. Socializem je danes dnevno in svetov-
no vprašanje. O njem se povsod razpravlja.
Razširite "Proletarca", ki je najboljši
agitatorično sredstvo za pridobivanje novih
bojnikov socializma.

SALEM, O.

KONFERENCA SOC. KLUBOV
IN DRUŠTEV PROSVETNE
MATICE

V NEDELJO 4. SEPTEMBRA
OB 9. DOPOLDNE.

Zastopani bodo klubi in društva sentklarskega o-
krožja v Clevelandu, dalje klubi in društva v Collin-
woodu, Newburghu, West Parku, Euclidu, Girardu,
Barbertonu, Kenmuru itd. Klub JSZ v Salemu bo
skrbel, da boste vsi gostoljubno sprejeti, popoldne
po konferenci pa priredi piknik. Pridite ne samo
zastopniki, nego vsi, ki čutite delavsko in ste ak-
tivni na polju delavske organizacije in kulture.

Sto izvodov za dva dolarja

V agitacijske namene pošljemo sto izvodov "Pro-
letarca" za dva dolarja. Naročite jih, kadar imate
večje sejo, veselico, shod, predstavo ali kako drugo
priredbo, in jih razdelite med udeležence s priporo-
čilom, da naj se nanj naroče. Pošljite naročilo pravo-
časno!

RIM

Poslovenil Etbin Kristan.

(Nadaljevanje.)

Ko se je Pierre približal kanapeju, kjer je kramljal mladi svet, je zaslišal, da se je govorilo le o katastrofi.

"Zakaj sta tako obupana?" je vprašala Celija. "Pravzaprav je razveljavljanje zakona priznано z enim glasom večine. Proces se torej obnovi. Le zadržan je."

Ali Benedeta je zmajala z glavo. "Ne, ne; če vztraja monsinjor Palma, ne privoli Njegova svetost nikdar. Konec je vsega."

"Oh, če bi bil človek bogat, zelo bogat", je mrmral Dario s prepričanjem v oči; in nihče se ni smehljaj.

Potem je prav po tistem dejal svoji sestrični:

"Na vsak način moram govoriti s teboj. Tako ne moreva živeti."

"Pridi jutri večer ob petih", mu je šepetaje odgovorila. "Sama bom tukaj."

Potem večer ni imel konca ne kraja. Pierre je neskončno ginjen videl portot navadno tako mirne in tako razumne Benedete. Globoko oči v njenem čistem, otroško nežnem obrazu so bile skaljene kakor ob pritajevanju solz. Resnično nagnjenje je že imel do nje, ker jo je videl vedno v enakomernem, četudi nekoliko lenem razpoloženju, pod to dozdnevno veliko razumnostjo se je skrivala strast njene ognjevite duše.

Kljub temu se je poizkušala smehljati Celijini prijetnim, zaupnim povestim, ki je bila s svojo ljubavno zadevo na boljšem od nje. Le en hip je postal razgovor splošen, ko je govorila stara sorodnica o nedostojnem vedenju italijanskega časopisja napram Svetemu očetu. In nikdar se ni zdelo razmerje med Vatikanom in Kvirinalom tako slabo kakor zdaj. Kardinal Sarno, ki je bil navadno nem, je pravil, da vrže papež ob priliki svetostunske slavnosti dne 20. septembra v spomin zavzetja Rima vsem krščanskim državam, ki so vsled svoje ravnodušnosti socrave, nov protesten spis v obraz.

"Da, le poizkušajte poročiti papeža in kralja!" je dejala donna Serafina brčkega obraza, namigavajoča na obžalovanja vredni zakon svoje nečakinje.

Vsa iz sebe je bila videti. Bilo je že zelo pozno. Zdaj ni bilo mogoče pričakovati ne monsinjora Nanija, ne koga drugega, vendar pa je vzplamtelo v njenih očeh ob nepričakovanim ropotu korakov; željno je pogledala na vrata, a na svoje začudenje je uzrla vstopajočo Narcissa Haberta, ki jo je prosil za odpustanje zaradi svojega poznega prihoda. Njegov priženjeni stric kardinal Sarno ga je bil vpeljal v ta strogo zaključeni salon, in zaradi njegovih bajne nepopolnosti verskih idej so ga dobro sprejeli. Ta večer pa je prišel kljub pozni uri le zaradi Pierra, katerega je takoj vzel na stran.

"Vedel sem, da Vas najdem tukaj. Pravkar sem videl svojega bratrance, monsinjora Gamba del Zoppo, in lahko Vam sporočim nekaj ugodnega. . . Jutri dopoldne ob enajstih naju sprejme v svojih prostorih v Vatikanu. Menim, da Vas poizkusi vpeljati k papežu," je dodal še tiše. "Izkratka, avdience se mi zdi zagotovljena."

Pierre se je močno razveselil ob tej vesti, ki jo je dobil v tem žalostnem salonu, kjer se je že dve uri grizel in obupaval. Torej končno vendar nekakšna rešitev! Ko je Narcissa stisnil Dario roko, je pozdravil Benedetto in Celijo, potem se je približal svojemu stricu kardinalu, ki se je končno, ko se je iznebil stare sorodnice, vendar odločil odpreti usta. Ali govoril ni o ničemer kakor o svojem zdravju, o vremenu, o neznatnih anekdotah, ki jih je bil slišal, nikoli pa nobene besedice o tisočih zapletenih in groznih zadevah, ki jih je valil v propagandi. Bilo je, kakor da da mu je izven birokratske sobe ta odmaknjenost, ta malopomenost kopelj, v kateri se otreša skrbi za vladno sveto.

"Nikar ne pozabite!" je Narcissa zabičal Pierra; "jutri ob desetih dopoldne me poiščite v sikstinski kapeli. Preden greva k monsinjoru, Vam pokažem še Botticellije."

Drugi dan je bil Pierre, ki je prišel peš, že ob po: desetih na velikem trgu. Preden se je obrnil na desno k bronastim vratom na oglu kolonade, je dvignil oči in se ustavil nekoliko trenutkov, da bi ogledal Vatikan. Nič manj monumentalnega si ni mogel misliti kakor ta kup poslopij, ki so zrastle brez vsake pravilnosti v senci stolnice sv. Petra. Strela je legala na streho, pročelja so se raztezala široka in ploščata, kakor so dozidavali krila. Le tri strani dvorišča sv. Damazija so bile videti simetrične nad kolonadami; z velikimi okni nekdanjih, sedaj zaprtih loggij so bile podobne trem ogromnim rastlinjakom, in njih rdečkasto kamenje se je bleščalo na solncu. To je bila torej največja, najlepša palača sveta z enajst tisoč dvoranami, ki so obsegale najčudovitejšo umetnine človeškega duha! Ali Pierre se je v svojem razočaranju zanimal le za visoko desno pročelje, ki je obrnjeno proti ulici; zakaj vedel je, da so tam v drugem nadstropju okna papeževga zasebnega stanovanja. Doigo je zrl v ta okna; pravili so mu bili, da je peto na desni okno spalnice, koder je vsako noč do pozne ure videti gorečo svetilko.

Kaj je bilo za temi bronastimi vrati, za tem svetim pragom, ki je spajal vsa kraljestva zemlje s kraljestvom božjim, čigar vzvišeni zastopnik se je bil zapri med te visoke neme zidove kakor v ječo? Iz daljave je ogledoval te z debelimi četrveroglatimi žebli okovane kovinaste duri in se je vpraševal, kaj pač branijo ta trda stara trdnjavska vrata, kaj je za njimi skritega, zazidanega? Kakšen svet najde za njimi, kakšen skrbno v temi skriti zaklad človekoljubnosti, kakšen preporod upanja za nove bratstva in pravičnosti žejne narode? Naslajal se je ob teh sanjah o edinem in svetem pastirju, ki čuje v ozadju te zaprte palače in pripravlja končno gospodstvo Jezusovo, v tem ko propadajo stare, trhe civilizacije v prah; sanjal je o njem, ki se naposled napravlja, da razglasi to gospodstvo, pretvarjajoč iz naših demokracij od izveličarja objubljenega veliko krščansko obščino. Da, bodočnost se pripravlja za temi bronastimi vrati, nedvomno pride bodočnost izza njih.

Naenkrat je videl Pierre na svoje presenečenje monsinjora Nanija pred seboj, ko je pravkar zapuščal Vatikan, hotet peš napraviti par korakov do palače svetega oficija, kjer je imel kot asesor svoje stanovanje.

"O, monsinjor, tako srečen sem! Moj prijatelj Habert me predstavi svojemu bratrancu monsinjoru Gamba del Zoppo, pa mislim, da dobim zaželjeno avdijenco."

Monsinjor Nani se je nasmešnil z ljubeznivim in finim obrazom.

"Da, vem, vem."

Popravlil se je.

"Prav tako se veselim tega kakor Vi, ljubim sin. Toda bodite previdni."

Ker pa se je bal, da bi si mogel mladi duhovnik domisliti, da prihaja pravkar od prelata monsinjora Gamba del Zoppo, katerega je bilo izmed vse papežev previdne družine najlaže uplašiti, je pripovedoval, da tega zaradi dveh francoskih dam od ranega jutra okrog, ker bi tudi nad vse radi videli papeža, ali zelo se boji, da ne bo mogoče.

"Priznavam, monsinjor, da mi pohaja pogum," je dejal Pierre. "Da, zadnji čas je, da dobim nekoliko tolažbe, zakaj moje tukajšnje bivanje ni tako, da bi mi moglo okrevati srce."

Govoril je dalje in ni tajil, da je Rim dodbrega razrušil vero v njem. Taki dnevi, kakor jih je doživel v Palatinu in v Via Appia, potem v katakombah in pri sv. Petru, so ga mogli le vznemirjati in razdehati njegove sanje o pomlajenem, zmagovalnem krščanstvu. Po njih je postal plen dvoma. Lotevala se ga je utrujenost in mnogo njegovega vedno na upor pripravljenega navdušenja se je izgubilo.

Monsinjor Nani je poslušal in kimajoč pritrjeval, ne da bi se nehal smehljati. Očitno je bilo tako čisto prav in je moralo tako priti. Bilo je videti, da je to vedel naprej in da ga je zadovoljevalo.

(Dalje prihodnjič.)

Imenik zastopnikov "Proletarca"

Kdor želi prevzeti zastopstvo za nabiranje naročnikov Proletarcu, prodajati Am. družinski koledar, brošure in knjige, naj piše upravnistvu, ki bo poslalo potrebne listine in informacije. Na tu priobčene zastopnike apeliramo, naj skušajo ob vsaki ugodni priliki pridobivati naročnike temu listu. Pravzaprav je dolžnost vsakega slovenskega zavednega delavca agitirati za njegovo glasilo Proletarec.

Ako je ime kakega zastopnika v sledečem seznamu izpuščeno, naj nam sporoči pa bomo imenik radevolje popravili.

CANADA.

Sudbury, Ont.: Frank Stare.

CALIFORNIA.

Los Angeles: Frank Novak.

COLORADO.

Created Butte: Ant. Slobodnik.

Peabody: Fr. Bolmar.

Somersett: Anton Majnik.

Walsenburg in okolica: Frank L. Tomšič.

ILLINOIS.

Chicago: Frank Zalta, Fr. Udovčič,

Anton Vidič, Charles Pogorelec,

Anton Andra.

Farmington: John Majdič.

La Salle: Frank Martinjak in Leo

Zevnik, Peter Banich.

Mascoutah: John Biakar.

Ogleby: Anton Udovčič.

Panama: Andrew Hlrsich.

Peoria: Joseph Mrekar.

Springfield: Jos. Ovca, John Goršek,

Anton Per.

Virdean: Fr. Hlrsich.

Waukegan in North Chicago: Frances

Zakovič.

INDIANA.

Indianapolis: Frank Skufca.

KANSAS.

Arma: Anton Sular.

Gross: John Sular.

West Mineral: John Marolt.

MICHIGAN.

Detroit: R. Potočnik, Peter Benedict,

Frank Cesen, John Zornik.

MISSOURI.

St. Louis: Anton Naberogj.

MINNESOTA.

Buhl: Max Marta.

Chisholm: Frank Klun.

Joluth: John Kobi.

Ely: John Teran.

MONTANA.

Red Lodge: K. Eranožnik.

NEW YORK.

Fly Creek: Mrs. Frank Trinkaus.

Gowanda: James Dekleva.

Little Falls: Frank Gregorin, Fr.

Petava.

Seward: Frank Žagar.

OHIO.

Akron—Kenmore: Jos. Jereb, Leo

Bregar.

Bridgeport: Jos. Snoy.

Barberton: John Jankovich.

Canton: Peter Chufar.

Cleveland: John Krebelj, Anton

Jankovich.

Conneaut: Joseph Sedmak.

Girard: John Koin, John Tancek,

Anton Dobrovolc.

Glencoe: Albina Kravanja.

Lisbon: J. Bergant.

Maynard: Andy Zlatoper.

Piney Fork: Nace Zlemberger.

Powhatan Point: Antor Vehar.

Newburgh: Jos. Lever.

Niles: John Plahar.

PENNSYLVANIA.

Acosta: Geo. Kristell.

Aliquippa: Geo. Smrekar.

Ambridge: Martin Habich.

Bon Air: Peter Bukovec.

Bradocks: John Rednak.

Crafton: Jacob Tomec.

Canonsburg—Strabane: Marko Te-

kavc, John Terčelj.

Cliff Mine: Frank Bogataj.

Cady: John Jenko.

Dalmon: J. Paulich.

Export: Jos. Brits.

Forest City: Frank Rataic, Tony

Zalta.

Greensboro: Tony Zupančič.

Hendersonville: Albin Karničnik.

Hermiston: Anton Zornik.

Imperial: Frank Augustin.

Johnstown in okolica: Andrew Vi-

drich, J. Kobal, Ilija Bubalo.

Krayn—Dunlop: Louis Sterle.

Latrobe: John in Mary Fradel.

Lawrence: Louis Brits.

Liberty: Nick Triller.

Lloydell: Frank Sustarsich.

Luzerne: John Matičič.

Midway: Anna Nagel.

McDonald: Frank Pustovrh.

Nanticoke: Frank Kovach in Henrik

Pečarič.

Park Hill—Conemaugh: Frank Pod-

boy, Adolf Krašna.

Pittsburgh: John Ban.

Renton: Anton Bogataj.

Rockingham: Martin Zalar.

St. Michael: Frank Bizjak.

Sygan: Frank Urait.

Throop: John Oreshek.

Verona: Tony Kresovich.

W. Newton: Jos. Zorko.

Windber: Tony Strašlar.

Willcox: John Koplenik.

Wilkes-Barre: Anton Kastelle.

Yukon: Jos. Robich.

UTAH.

Wattis: P. Zmrzlikar.

WASHINGTON.

Seattle: John Zupančič.

W. VIRGINIA.

Pierce: Frank Polanc.

Star City: Lawrence Selak.

WISCONSIN.

Kenosha: Frank Žervec.

Milwaukee: Jacob Rozic, Louis Am-

brozich in Leonard Alper.

Shoshogon: Fr. Stih, Fr. Nagode, Leo

Milostnik.

Willard: Mike Krulc.

West Allis: Frank Matkovich.

WYOMING.

Diamondville: Antor Tratinik.

Rock Springs: John Jereb.

Piknik društva "Pioneer"

Chicago, Ill. — V nedeljo 28.

avguta priredi svoj običajni

piknik druš. Pioneer št. 559

SNPJ. Vrši se bo v Willow

Springsu, malo naprej od Keg-

lovega vrta na nasprotni strani

ceste. Vstopnina je prosta. Ve-

liki paviljon, v katerem bo

igral Kochevarjev orkester, bo

ljubiteljem plesa gotovo uga-

jaj. Društvo je poskrbelo, da

se bo vsakdo, ki se hoče peljati

na piknik poceni, lahko vozil

z avtobusi. Zbirališče bo pred

dvorano SNPJ. Več podatkov

dobite v Prosveti z dne 24. av-

gusta.

ŠKANDALI V VIŠJI DRUŽBI

Na sliki je Libby Holman Reynolds, vdova po Smith Reynoldsu, kateri je bil pred tedni umorjen, ali pa je izvršil samomor, na svojem domu v Winston-Salemu, N. C.—Smith Reynolds je bil še mlad, komaj 20 let star, toda že s mnogimi ljubavnimi "afterami", in kar je glavno, bil je multimilijonar, član ene najbogatejših familij v Zed. državah. Milijone so ji spravili skupaj napol sestradini delavci tobačnih tovarov Reynoldsa kompanije. Spodaj na sliki je Ab Walker, prijatelj pokojnega Reynoldsa. Vdova in on sta obtožena umora. Zločin zanikujeta. Priznavata le, da so prirejali orgije in da so veliko pili. Listi priobčujejo o tem slučaju še tedne dolgovestna poročila, ker tako čtivo ameriško ljudstvo baje "hoče".

Moj obisk v Lorainu, O.

W. Aliquippa, Pa. — Nedavno sem obiskal sorodnike v Lorainu, O., in se ob tej priliki seznanil z mnogimi rojaki. V pomenkih z našimi somišljeniki in drugimi sem izprevidel, da so v Lorainu za naše gibanje slabi pogoji. Vzrok je stroga kampanjska kontrola nad delavci, ki pazi, da se ne pečajo s "prepovedano" politiko. Vohunstva je baje mnogo. Ker je večina delavcev odvisna za zaslužek od ene same kompanije, so toliko bolj v bojazni za delo, kajti če se zamejijo, jim ne kaže drugega kakor iti drugam.

Rojak F. Ravnikar mi je razkazal Slovenski dom in njih čitalnico. Dom je krasna stavba in v ponos naselbine. Knjižnica poseduje mnogo knjig. Upravlja jo g. Seme, ki je tudi učitelj v slovenski šoli ter učitelj množnega mešanega pevskega zbora.

Za časa, ko sem bil v Lorainu, sem dobil enega novega naročnika in nekaj prispevkov v Proletarčev tiskovni fond. Njih imena so bila navedena v prejšnjem izkazu dne 18. avgusta. Sorodnikom in drugim rojakom v Lorainu se toplo zahvaljujem za izkazano naklonjenost in gostoljubnost, posebno še ob priliki prireditve, ki so jo napravili mojemu bratu Franku ter njegovi soprogji povodom 25-letnice njunega zakona.

Geo. Smrekar.

W. VIRGINIA.

Pierce: Frank Polanc.

Star City: Lawrence Selak.

WISCONSIN.

Kenosha: Frank Žervec.

Milwaukee: Jacob Rozic, Louis Am-

brozich in Leonard Alper.

Shoshogon: Fr. Stih, Fr. Nagode, Leo

Milostnik.

Willard: Mike Krulc.

West Allis: Frank Matkovich.

WYOMING.

Diamondville: Antor Tratinik.

Rock Springs: John Jereb.

Piknik društva "Pioneer"

Chicago, Ill. — V nedeljo 28.

avguta priredi svoj običajni

piknik druš. Pioneer št. 559

SNPJ. Vrši se bo v Willow

Springsu, malo naprej od Keg-

lovega vrta na nasprotni strani

ceste. Vstopnina je prosta. Ve-

liki paviljon, v katerem bo

PROSVETNA MATICA

Jugoslovenske socialistične zveze

3639 W. 26th St. CHICAGO, ILL.

ODBOR: Ivan Molek, Anton Garden, John Rak, Charles Pogorelec, tajnik.

Seznam podpornih društev v članjenih v Prosvetni matici:

S. N. P. J.

St. 1, Chicago, Ill. — Tajnik Joseph Wenzel, 1504 S. 57th St., Cicero, Ill.

St. 2, Johnstown, Pa. — Tajnik Ilija Bubalo, 904 Chestnut St.

St. 3, Cleveland, O. — Tajnik Ludvik Medvedchuk, 6409 St. Clair Ave.

St. 4, Morgan, Pa. — Tajnik Jacob Dermota, Box 427.

St. 5, Chicago, Ill. — Tajnik Joseph Vucich, 9836 Ewing Ave.

St. 6, Rock Springs, Wyo. — Tajnik John Omeve, 1313 Clark St.

St. 7, Bridgeport, O. — Tajnik John Kocjančič, RFD 1, box 49.

St. 8, Waukegan, Ill. — Tajnik John Artach, 1015 Lenox Ave., No. Chicago, Ill.

St. 9, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.

St. 10, Pueblo, Colo. — Tajnik Joseph Kochevar, 2318 Cedar St.

St. 11, Indianapolis, Ind. — Tajnik Frank Krefel, 911 Ketchum Ave.

St. 12, Wilkes, Pa. — Tajnik John Delenc, Box 73.

St. 13, Springfield, Ill. — Tajnik Louis Pekol, 2102 S. 15th St.

St. 14, Girard, O. — Tajnik John Tasecek, RFD 1, Avon Park.

St. 15, Radley, Kan. — Tajnik Jacob Bernabek, Box 51.

St. 16, Red Lodge, Mont. — Tajnik Charles Zakely, Box 753.

St. 17, Johnstown, Pa. — Tajnik John Zupan, 417 Woodland Ave.

St. 18, Hermine, Pa. — Tajnik Joseph Elias, Box 437.

St. 19, Moon Run, Pa. — Tajnik Frank Močnik, Box 133.

St. 20, La Salle, Ill. — Tajnik Frank Dermach, 426 Union St.

St. 21, Chicago, Ill. — Tajnica Katherine Bernik, 3204 S. Karlov Ave.

St. 22, West Allis, Wis. — Tajnik Anton Jernin, 1129 S. 62nd St.

St. 23, Imperial, Pa. — Tajnik Jacob Zilko, Box 725.

St. 24, Chisholm, Minn. — Tajnik Frank Klun, Box 658.

St. 25, Waukegan, Ill. — Tajnica Frances Zakovšek, 1016 N. Adams St., No. Chicago, Ill.

St. 26, Detroit, Mich. — Tajnik Leo Junko, 550 Belmont St.

St. 27, West Allis, Pa. — Tajnik Frank Strubelj, 125 Main Ave.

St. 28, Forest City, Pa. — Tajnik Frank Rataic, Box 685.

St. 29, Cleveland, O. — Tajnik John J. Gabrenja, 22010 Ivan Ave.

St. 30, Canonsburg, Pa. — Tajnik John Troha, Box 166, Strabane, Pa.

St. 31, Cleveland, O. — Tajnik Louis Mrmolja, 780 London Rd.

St. 32, Cleveland, O. — Tajnik Leonard Poljšak, 6319 Carl Ave.

St. 33, Witt, Ill. — Tajnik Joseph Hauptmann, Box 394.

St. 34, Youngstown, O. — Tajnik Frank Baraga, 390 Woodside Ave.

St. 35, Euclid, O. — Tajnik Matthew Debeve, 20230 Goller Ave.

St. 36, Conemaugh, Pa. — Tajnik Blas Brezovšek, Box 74.

St. 37, Reliance, Wyo. — Tajnik Peter Grohar, Box 63.

St. 38, St. Michael, Pa. — Tajnik Frank Kumerdaj, Box 311.

St. 39, Milwaukee, Wis. — Tajnica Frances Gradisar, 732 W. Walker Street.

St. 40, Willard, Wis. — Tajnik Mike Krulitz, R. 1, Box 121.

St. 41, Luzerne, Pa. — Tajnik John Matičič, 376 Miller St.

St. 42, Groce, Kan. — Tajnik Louis Vene, Box 94.

St. 43, Milwaukee, Wis. — Tajnik John Gallun, 430 S. 2nd St.

St. 44, Conneaut, O. — Tajnik Joseph Sedmak, 598 Orange St.

St. 45, Kaylor, Pa. — Tajnik Anton Žagar, RFD 2, Box 47, East Brady, Pa.

St. 46, Bon Air, Pa. — Tajnik John F. Korber, RD 2, Box 79, Johnstown, Pa.

St. 47, Farrell, Pa. — Tajnik Ciril Furlan, RFD 1, Box 396, Sharon, Pa.

St. 48, Ely, Minn. — Tajnik Jacob Kunstel, Box 913.

St. 49, Maynard, O. — Tajnik Joe Zlatoper, Box 22.

St. 50, Little Falls, N. Y. — Tajnik Joseph Cveteskar, 67 Petrie St.

St. 51, Burgettstown, Pa. — Tajnik Frank Laurich, 10 Linn Ave.

St. 52, Bridgeville, Pa. — Tajnik John Zigman, Box 674.

St. 53, Raton, New Mex. — Tajnik Joe Radosevich, Box 93.

St. 54, Cleveland, O. — Tajnik H. Stanich, 722 E. 160th St.

St. 318, Bagdaley, Pa. — Tajnik John Resnik, Box 185, Hostetter, Pa.

St. 325, Gowanda, N. Y. — Tajnik Joseph Pečnik, 137 Beech St.

St. 344, Sheboygan, Wis. — Tajnik Leo Milostnik, 1226 Alabama Ave.

St. 358, Power Point, O. — Tajnik Stephen Chuck, Box 45.

St. 363, Galloway, W. Va. — Tajnik Frank Klencenc, Box 41, Brownston, W. Va.

St. 388, Punglova, W. Va. — Tajnik John Gallun, Box 63, Osage, W. Va.

St. 393, East Worcester, N. Y. — Tajnik Frank Koren.

St. 412, Frederick, Colo. — Tajnik George Zadel, Box 195, Firestone, Colo.

St. 434, Arma, Kan. — Tajnik Martin Krusič, Box 114.

St. 449, Cicero, Ill. — Tajnik John J. Koren, 1613 S. 60th St.

St. 451, Onalanda, Pa. — Tajnik John Debeve, Box 56.

St. 476, Salem, O. — Tajnik John Stangel, RFD 3.

St. 494, Point Marion, Pa. — Tajnik Tony Zupančič, Box 861.

St. 535, Akron, O. — Tajnik Leo Breger, 584 Jersey Ave.

St. 559, Chicago, Ill. — Tajnik Donald J. Lotrich, 1937 S. Trumbull Ave.

St. 562, Berton, O. — Tajnik Joseph Skoff, Box 209.

St. 564, Detroit, Mich. — Tajnik Andrew Grum Jr., 12530 Maine St.

St. 573, La Salle, Ill. — Tajnik Anton Mahnič, 1156—3rd St.

St. 584, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Obluk, 732 W. Walker St.

St. 589, Strabane, Pa. — Tajnik John Winseck, Box 136.

St. 600, Johnstown, Pa. — Tajnica Frances Vidrich, 669 Russell Ave.

St. 609, Arma, Kan. — Tajnica Mary Gorence, Box 114.

St. 611, Seattle, Wash. — Tajnik Lucas Debeljak, 172 N. 35th St.

St. 614, Cleveland, O. — Tajnik Frank J. Koss, 18007 Waterloo Rd.

St. 662, Anyox, B. C. Canada. — Tajnik Mate Gračan, Anyox Mine.

St. 683, Hutchinson, Pa. — Tajnik Frank Juvan, Box 68, Hermine, Pa.

St. 712, Johnstown, Pa. — Tajnica Josephine Bijaček, 669 Russell Ave.

St. 725, Latrobe, Pa. — Tajnica Jane Fradel, 1004 Alexandria St.

Federacija SNPJ, Chisholm, Minn. — Tajnik Frank Klun, Box 658.

S. S. P. Z.

St. 10, Moon Run, Pa. — Tajnik Joseph Grlic, Box 69.

St. 13, Witt, Ill. — Tajnik Joseph Hauptmann, Box 394.

St. 20, Cleveland, O. — Tajnik Wm. Candon, 1058 E. 72nd St.

St. 27, Forest City, Pa. — Tajnik Frank Leben, RFD 2, Box 46.

St. 29, Edmunds, Wash. — Tajnik Ciril Ermenc, Box 97.

St. 61, Barberton, O. — Tajnik Joseph F. Valenčič, 464 Franklin Ave.

St. 70, Krays, Pa. — Tajnik Andrew Milavec, Box 1.

St. 80, Hermine, Pa. — Tajnik Jacob Peterel, Box 312.

St. 181, Power Point, O. — Tajnica Mary Bogataj, Box 12.

St. 211, Gowanda, N. Y. — Tajnik John Vehar, 141 Miller St.

St. 220, Detroit, Mich. — Tajnik Frank Režinik, 7126 Miller Ave.

J. P. Z. Z.

St. 7, Milwaukee, Wis. — Tajnik John Perkovich, 3151 N. 37th St.

St. 19, Milwaukee, Wis. — Tajnik Leonard Alper, 708-A W. Pierce Street.

J. S. K. J.

St. 36, Conemaugh, Pa. — Tajnik John Brezovec, Box 126.

SAMOSTOJNA DRUŠTVA.

"Vijolica", Milwaukee, Wis. — Tajnik Joseph Vidmar, 2029 W. Brown Street.

KLUBI J. S. Z.

St. 1, Chicago, Ill. — Tajnik Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave.

St. 3, Oglesby, Ill. — Tajnik John Pohar, Box 63.

St. 11, Bridgeport, O. — Tajnik Joseph Snoy, RFD 1, box 7.

St. 37, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Poličnik, 1238 S. 23rd St.

St. 46, Waukegan, Ill. — Tajnica Anna Mahnič, 624 Helmholtz Ave.

St. 47, Springfield, Ill. — Tajnik Joseph Orca, 1841 S. 15th St.

St. 69, Hermine, Pa. — Tajnik Anton Zornik, Box 202.

St. 115, Detroit, Mich. — Tajnik Math Urbas, 13975 Tuller Ave.

St. 222, Girard, O. — Tajnik John Kosin, 1006 State St.

Joško Oven bo govoril v Moon Run, Pa.

Moon Run, Pa. — V krizi, kakor je sedanja, človek pričakuje, da bo vse delavstvo obrnilo republikancem in demokratom hrbet in se izreklo za socializem. Ali to ni tako enostavno. Prava delavska vloga ni še prodira med milijone proletarcev. Zato pa je naloga vsakega razumnega delavca, da svoje tovariše uči in jim tolmači, kaj lahko dosežemo, če se združimo in zmagamo za socialistični program.

Tukajšnji klub št. 175 JSZ priredi pod okriljem konferenec v torek 6. sept. ob 7. zvečer v dvorani S. S. društva shod, na katerem bo glavni govoril **Joško Oven**. Raztolmači bo, čemu je potrebno, da delavci zavrejo brezbriznost in se lote agitacije ter borbe, brez katere ne bo zmage. S. Oven je mojster v govorništvu. Zato naj nihče v tem kraju ne zamudi prilike. Oznanjajte ta shod med prijatelji in znanci. Vsakdo naj pomaga v delavski agitaciji. Izgovori — "bom že kdaj pozneje", zdaj niso na mestu. Danes je čas in DANES imate priložnost zmagovati. Prihodnjega novembra bodo izvoljeni naši kandidati, če pridobimo delavce, da neha go glasovati za služabnike izkoriščevalcev. **Jacob Ambrozich**.

Maurerjev govor. — Thomas bo v Detroitu 5. sept.

Detroit, Mich. — Dne 13. avgusta smo imeli v svoji sredi James H. Maurerja. Udeležba na shodu je bila precejšnja, a bila bi lahko večja, če se bi delavci bolj zavedali svojih interesov.

Maurer je napravil najboljši vtis. Njegovi dovpti, kakršnih je zmožen menda samo on, so izzvali ogromen aplavz. S. Maurer je eden najstarejših borcev za delavske pravice. Socializem je razlagal tako poljudno, da bi ga lahko razumel vsak senator ali kongresnik. Se celo predsednik Hoover bi ga lahko zapoedel.

Stari nazor o delitvi se je med nepoučenimi delavci razblinil, ko je s. Maurer pojasnil namen socializma. In končno delavci nimajo za delitev ničesar razen bedo, katere je z vsakim dnem večja.

Na delavski praznik 5. septembra priredi soc. stranka okraja Wayne skupni izlet v Lukaszewicz park. Spored vključuje sportne tekme, zabavne igre in ples. Nastopili bodo dobri govorniki, med njimi **Norman Thomas**. Udeležite se te priredbe vsi, da bo manifestacija detroitskega delavstva čimvečja.

V ponedeljek 29. avgusta ob 8. zvečer se vrši za naš okraj na 527 Holbrook Ave. soc. nominacijska konvencija. Člani klubov JSZ v Detroitu, udeležite se je polnoštevilno.

Joe Korsic.

Shod na Imperialu

Imperial, Pa. — Delavske razmere so "pod ničlo", bodisi tukaj ali kjerkoli. Kdor ima delo, lahko gara kolikor more, a zaslužek je ničev. Ostali delavci pa imajo "počitnice". V takih okoliščinah se vrši volilna kampanja, v kateri se bo pokazalo, če so delavci za spremembo na bolje, ali pa bodo zopet podprli stranki kapitalizma.

Mi želimo in hočemo, da jim dajo slovo in se izrečejo za socialistične. V ta namen sklicuje klub št. 31 JSZ shod, ki se bo vršil v Imperialu 8. sept. ob 7. zvečer, stari čas, v Slovenskem nar. domu. Glavni govornik bo s. Joško Oven iz Chicaga. Rojski delavci iz naseljenosti v Imperialu, Clinton, Cliff Mine in v drugih okrog Imperiala so vabljeni na ta shod. Vstopnina je prosta.

Na rojake in rojakinje tudi apeliramo, da pristopijo v naš klub, kajti le če se organiziramo, bomo močni. Klub ima redno sejo vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slovenskem domu. **Margaret Jamnik**.

Reports and Comments

Mother Mooney in Johnstown

Under the auspices of the International Labor Defense (a communist organization), a rally and protest was held against the imprisonment of Tom Mooney and the saving of the nine Scottsboro boys at the National Theater here in Johnstown recently. Approximately 300 people attended the rally, with about one third of them being children.

At about 8.30 P. M., Mother Mooney appeared in person with Ann Reynier, her travelling companion and Richard B. Moore, a negro. She was escorted through the theater by a group of small girls who wore red scarfs about their shoulders, singing the International.

Ann Reynier read Tom Mooney's message to workers in which he fervently declares his innocence. In her brief appeal, Mother Mooney said "My boy, Tom, had no part in the San Francisco bombing. He's innocent", she sobbed and she could say no more. The principal speaker at the rally was Richard Moore. He is a very talented orator and reviewed the entire Mooney case and also the case of the nine Scottsboro boys. At different times he referred to communism and to the workers to which much applause was given him by the audience. He mentioned that had it not been for the Russian workers, Mooney would have been hanged at the time of his conviction. A good deal of his speech was an attack on Socialists—a part of the Communist "united front" (affront) campaign.

A collection was taken which brought them about \$29.00. No doubt but that only a small part—if any—of the money will be turned over to the defense committee and the remainder used for communist propaganda, as was true in the Sacco-Vanzetti case.

Several resolutions were passed, the first which demanded the immediate release for Tom Mooney, second, the saving of the Scottsboro boys, third against the deportation of such labor agitators as Borich, Kamenovich and Edith Berkman and other resolutions covering minor importances were passed.

Even though curiosity did kill the cat, as the saying goes, four of us Socialists attend this meeting. It is too bad that Mother Mooney has been influenced by the I. L. D. into travelling under their banner, likewise Tom Mooney. The communists need money for propaganda and by using the Mooney case is one way of getting it.

Frances Langerholc, Johnstown, Pa.

Working for Socialism — Oven to Speak in Imperial

War! War! War! When? On election day. Where? At the polls November 8. With whom? The capitalist parties.

On the committee to distribute the Socialist party platform and the Thomas and Maurer buttons are comrade Frank Vidrich and the undersigned. Martin Gorenc has joined our rank. Welcome!

I have just received two copies of the New Leader and find it much more interesting than The American Freeman. By reading these two newspapers along with others, I have gained much knowledge in the field of politics.

Conditions in this part of the state can't be worse than they are. There isn't any other industry here, except coal mines and they don't work much. The greatest industry of today is the unemployed.

A friend of mine and I were discussing not long ago about the present day and future conditions. She said, "Russia is the most civilized nation of today but I think that it will reach a certain height and fall, as did the Empire of Rome and other nations". It no doubt will collapse if racketeers will run the government as they do in America. I finally induced her to take a Socialist platform and there has been a change in her since.

Comrade Joseph Oven from Chicago will speak in Imperial on Thursday, September 8, at the SNPJ lodge Hall. The meeting will start at 7 P. M. All are welcome. Admission is free.

Josephine Yamnik, Imperial, Pa.

Thomas Will Speak in Cleveland, Sept. 9.

Friday, September 9, will be a red letter day for Cleveland. Norman Thomas, Socialist candidate for president, will speak on "A Plan for America" in the Public Auditorium at 8:15 P. M. The Republican and Democratic parties have for their issue "Beer", the Socialist party has Bread-Jobs-Security. While the Mule and the Elephant cry "Repeal the 18th amendment", Thomas says Repeal Unemployment.

Everybody is invited to attend and hear him speak. He is one of the best speakers the Socialist party has. The admission is only 25c.

On Sunday, October 30, the English

Section of branch No. 27 JSF will sponsor a Deb. Memorial meeting at the Slovene National Home on St. Clair Ave. The speakers will be comrades Christine and Frank Elersich. Rose Sumrada will act as chairman and Catherine Jurman will recite a poem of Debs. Everybody is invited and I hope that such lodges as Progressives, Comrades, Strugglers and others will be well represented at this meeting. More details of this affair will be announced later.

Christine Elersich, Cleveland, O.

Pioneer Picnic Sunday

Just a few blocks west of O'Henry dance pavilion in Willow Springs, at Shady Tree Grove, Pioneer lodge 559, S. N. P. J. will hold its picnic Sunday, August 28. As at all previous picnics given by the Pioneers, this affair promises to be interesting for both old and young. Games, novelty races, tug-of-war and various other events will be sponsored. In the dance pavilion Johnny Kochevar's orchestra will supply the rhythm to make everybody happy. Children, accompanied by their parents, will be given free chips. For transportation to the grove, a large truck will leave from the SNPJ Hall at 11 A. M. and 1 P. M., and the charge for a round trip is only 25c. The admission to the picnic is free.

Oven's Campaign Tour. — S. P. Platform Translated

The executive committee of JSF, in conjunction with branches and lodges of the Educational Bureau of western Pennsylvania, arranged speaking dates for comrade Joseph Oven who will make a campaign tour through Western Pennsylvania. His first stop will be Sygan, where he will speak on Saturday, September 3. The following day, September 4, he will appear in Strabane; on September 5, in Library and on September 8, in Imperial. He will also make a trip through the coal fields and industrial centers of Ohio.

Branches and lodges in Pennsylvania and Ohio wishing to have comrade Oven speak in their vicinity should write to the Yugoslav Federation S. P., 3639 W. 26th St., Chicago.

The Socialist party platform is now also available in the Slovene and Croatian languages. The price for 100 copies is 50c and can be purchased at the office of the Federation.

Motor City News

Eight open air meetings are sponsored every week by branches of the Socialist party in Detroit. Branch No. 114 JSF is sponsoring one of them at Palmer Park at the large casino on Ponchartrian Drive every Friday night. Our first meeting was well attended and was addressed by Comrades Pantner, Socialist candidate for governor of Michigan and Liberman from Madison, Wis. Speakers for our next meeting, Friday, August 26 will be Reisman and for Friday, September 2, comrades F. King and S. Romer.

Comrade James H. Maurer, Social-

ist nominee for vice president was in Detroit on Saturday, August 13. Upon his arrival he was taken to the city hall and greeted by Mayor Frank Murphy. At five o'clock a parade starting from the Socialist Headquarters to Bell Isle Casino where a banquet was held. Comrade Bell spoke on the task of organizing. Comrade Jaskin, city attorney of Milwaukee, was present and gave a short speech. The need of funds to carry on propaganda work was stressed by comrade King. A collection was taken after his speech. Comrade Maurer was the next speaker and in brief words stated the necessity of Youth in the Socialist movement. They inspire the older members into action as well as train themselves to carry on the work for the Socialist Movement.

At 8 o'clock the speakers arrived at the Shell at Bell Isle where about 3,000 people had gathered to hear Maurer speak. Comrade Reisman gave the opening address and introduced Maurer. Jim pointed out how the capitalist system of industries functions in comparison with industries which are socialized. He gave a simple explanation of Socialism and how it would prevent such breakdown of industry as we are witnessing now. No Communist disturbance was made even though a good number of them were present and well watched by our party members.

Matthew M. Klarich, Detroit, Mich.

Lost Her Face

A nifty young flapper named Jane While walking was caught in the rain. She ran—almost flew, Her complexion did, too, And she reached home exceedingly plain.

"New Leader"

angleški socialistični tednik.

Izhaja v New Yorku. Naročnina \$2 na leto, \$1 na pol leta. Najboljše urejevanje angleški socialistični list v Ameriki. Mnogo slovenskih delavcev ga čita. Naročite si ga tudi vi. Naročnina sam sprejema "Proletarec"

They do the Opposite

In some ways a better feeling has been established in the industrial world. The cessation of the outflow of gold from the country is one factor in this more cheerful sentiment; the reparations settlement in Europe is another; the increase in the prices of some farm products is a third. Some authorities think the upturn from the lowest trough of the depression has begun.

The trouble is that there are so many factors on the other side.

If these favorable indications were accompanied by an increase in wages, or even by a stop in the cutting of wages, the prospects would look much better. But there are no increases of wages, and the cutting continues. Every employer cuts down his wages and his working force just as drastically as possible. Each cut either deepens the depression or helps to prevent recovery from it—because each cut decreases the purchasing power of those who are thrown out or whose wages are lowered.

Industries cannot start up and increase their production so long as the purchasing power of the people is getting smaller so that they cannot buy more goods but must buy less.

The anarchy of capitalism causes each employer to look out for himself, and in looking out for himself he does the thing which is the worst for the whole society, and in the long run, the worst for himself. Concerned action on the part of organized groups of employers, such as the manufacturers, to increase wages, would work wonders. But that's not the way employers act—they do the opposite.

And that's another reason why legislation must be restored, for the purpose of bringing order out of the existing industrial chaos.

Fascism Is No Good

Mussolini has had another outbreak, glorifying Fascism and war. His outbreaks of this kind come every little while. His government talks peace and disarmament at times, and is praised for it by liberal journals in the United States; then he issues a militaristic and imperialist blast that upsets what has gone before.

Perhaps he does this for the benefit of the statesmen of other countries; perhaps he does it for the consumption of the Italian people, to keep up the cruel feelings and immoral morale of his own Fascist crowd.

Whatever the shortcomings of countries that have some degree of political democracy, they are far better places to live in than a country which is subjected to dictatorship.

Democracy is not working well at present, but that is merely because it has not been sufficiently applied.

Industrial autocracy is the demon that thwarts political democracy.

The remedy for this condition is the extension of democracy. Extend it until it takes in the industries. In other words, let's have industrial democracy as well as political democracy.

Fascism is no good. It is reactionary. Instead of trying to cure existing evils by going forward, it makes matters worse by going backward. It erects another obstacle which has to be cleared away before the nations' and the world's problems can be solved.

—Milwaukee Leader.

Hopeful Signs

We have been keeping the record of signs of rising labor belligerency. Let us add this time a note from Wisconsin: "A new economic order is necessary if the country is to be saved from periodical depressions, and organized labor must have the courage to fight for the necessary changes", declared Henry Ohl, Jr., president of the Wisconsin State Federation of Labor, in opening its fortieth annual convention in Wisconsin Rapids.

—Advance.

Public Ownership Isn't Enough

Germany has a very considerable degree of public ownership with very little of a Socialist result. Herein is a lesson. Socialism is not the sum of a lot of public ownership of this, that and the other thing. Some public ownership or public aid to business in Germany, as in America, is avowedly capitalist in intent and purpose and probable result. To public ownership of basic resources and industries must be added SOCIALIST planning for production for use, not profit, to give us real progress in Socialism. That is progress toward the classless society.

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J. LOTRICH

We attended the regular meeting of the Cook County Socialist Party last week and can report great progress and plenty of activity. However, the County Organization is handicapped by the lack of funds so an appeal has been made for a sustaining fund. Nothing can be done without money. Where to get it is the question. The poor workers will just have to pledge their dimes and quarters in order to keep pace with the growth. If we only had the money the Party could do wonders.

Other business was taken up and some 70 new applications approved. The membership is growing as the people see the need for an organized workers political party. The work of the County would be considerably improved if the comrades wouldn't question one another on trivial matters and the County Committee meeting a good deal more impressive if all the personalities would be omitted from the discussions. Signatures to place our candidates on the ballot have been gathered but not enough—a great number more are needed and steps were taken to hasten up the petition signers.

Norman Thomas who has had rousing meetings everywhere he has traveled will be in Chicago Saturday night for three engagements. He will speak in South Chicago, the North Side and in Oak Park. Everyone should get out to hear him at one of these meetings. The campaign is getting hotter everyday and Thomas is throwing more than a scare into the old line politicians with overflowing crowds at all of his meetings. Besides, Thomas is a brilliant speaker, one who can say what he has to say, in a convincing way. And his convincency appeal carries with it the fervor of an honest and tried and true humanitarian.

Not only does Thomas draw great crowds, that is also true of Maurer's meetings and the meetings of other Socialist speakers and organizers. Our own street corner meetings are becoming bigger and better attended every week. That purely shows the trend of the workers. However, it is past time that they should begin to awaken. If the critical times will not move them to thinking better times surely won't.

Believe it or not, Mayor Cermak of Chicago visiting in Vienna, the Socialist City, could not help but admire the city administrations housing work. We have written at variance on Viennas beautiful apartments in which the workers live and pay such small rentals and now they have come to the front again and received countrywide publicity because Mayor Cermak admired them but remarked that they would be too much competition for Chicago's private landlords. Our Mayor would forsake 60,000 families to give a few landlords profit. But you can't blame Cermak. Although, a coal digger in his younger days he got into the corrupt democratic political machine and forgot all he ever knew about the conditions and the trying hours of the workers. He is reputed to be worth ten million dollars, getting it all in his political career. Well does Cermak know should Chicago undertake what Vienna has done, he and his kind could steal and graft no longer. That's why he will not even dare say or propose anything good upon his return to Chicago. He is Mayor because the crooked machine he leads placed him there. When the workers learn that Cermak is only

another politician of the type they have often seen and heard and had, that he cares not about them but about his crooked allies then they may yet elect an honest man.

For curiosity, I sent in an article to our Greatest Daily newspaper. It dealt with government ownership and their oppositional editorial. This great newspaper printed the tamed portion but the editor feared a paragraph which in substance stated,—"that they were sending writers to check up on the reds in Russia, Australia, etc., while they permitted the biggest and dirtiest crooks and scoundrels to fleece the people of Chicago under their very protection. Our great newspaper is great for Hoovers 'ragged' individualism and strong against all forms of government run things."

It is hard to understand why the people don't use more of their intelligence and see the light. Here they are against government ownership—but for profits, against a workers political party—but for their own rich mans political party, against labor unions—for operator's alliances, against small earnings for the rich—but for reduced wages of the poor, against high taxation of the rich—for taxation of the poor, against the dole for the poor (dole meaning small payments)—for big fat reconstruction finances for the rich, against short hours—for long working hours. Well, go ahead and make up a long list of things for which the capitalists and their clap traps stand and their contrasts. Whenever a worker is concerned, he's always on the opposite side of what they want for themselves. Ask yourself, why is that? And your answer will be, they are organized; they have power, therefore; while we are loosely straggled along the path. Let's get together and even up some of the unbalanced scales. Get your friends and fellow workers into the ranks of the Socialist Party. Make it grow and then watch the scale right itself. As long as you elect such men as the Cermaks, Walkers, Rolphs, etc., the workingman will never be anything different than he is today—less than a slave.

A "Delineator" has come to us with his delineations and they are bringing the doings of the Chiefs at Washington closer to us, in his likeable way. I hope you like his "smarts" as well as I do.

The True Story of Genesis

By RALPH KORNGOLD.

In the beginning the Lord created the Earth and all the Fullness thereof.

And after he had created the Earth, the Lord made his first mistake and created Adam.

The reason he called him Adam, was that after having created him he looked at his handiwork and found it not so good, and exclaimed: "Ay, damn!"

The Lord meant to destroy Adam, but Adam begged so hard to be allowed to live that the Lord made his second mistake and let him live.

And the Lord placed Adam in Eden (Hebrew for Eat Then).

And in Eden there was an abundance of good things: milk and honey, vegetables and fruit, meat and cream puffs, hooch and Coca Cola, engines and automobiles, cigarettes and nitro-glycerine, movies and Arrow collars, radios and sewing machines, top hats and ladies' high-heeled shoes.

And the lord made his third (some say biggest) mistake and created Eve to help Adam enjoy these things.

But Adam was a Damned Fool and did not enjoy them.

He scratched his head and said: The Lord has given me an abundance of good things, but he has not given me Markets.

And if there be no Markets how can I sell the things the Lord has given me?

And if I can't sell the things the Lord has given me how can I make a Profit?

And if I can't make a Profit how can I buy the things I need in order to live?

And Eve said: Verily, I don't know.

And Eve went and asked the Serpent.

And the Serpent said: Go and eat of the Tree of Knowledge and you will know.

And Eve ate of the Tree of Knowledge and forthwith she had a Bright Idea.

And Eve said to Adam: Why can we not use the things the Lord has given us instead of selling them at a Profit?

And Adam said: You have listened to the Serpent, whose name is Lucifer (Hebrew for Lenin). This Lucifer is a Bolshevik. Verily he is a Red. It were better to starve in the midst of Plenty than to use things and not sell them at a Profit. If the Lord had given us plenty of Money we might sell them to each other, but now there is nothing left to do except to wait for the turn of the Business Cycle.

And Eve said: Aye, aye, Sir.

And the Lord said: Woe is me, I have created a Political Economist. And the Lord felt so discouraged that he did not even think of destroying Adam, but he called the Angel Michael (Hebrew for Mike) and commanded: Drive these two Damned Fools out of Paradise.

Thomas and Maurer

The Socialist party could not have named a bluer or more worthy candidates for president and vice president of the United States than Norman Thomas and James Maurer. They deserve the support of every honest, intelligent man and woman in America. And if all who are disgusted with old party politics vote for them they will be elected. Socialism is the only hope of this nation now.—The Christian Socialist.

Full of 'Em

Teacher: "How many bones have you in your body?"

Willie: "Nine hundred."

Teacher: "That's a good many more than I have."

Willie: "Yeah, but I had sardines for lunch."

How to overcome crime? Provide a job for every man and jail those who won't work.

"The world is my country; to do good my religion."—Thomas Paine.

GHOSTS

The Socialist Campaign

During the hot months of July and August, our campaign fight usually has never reached its height and yet this year it is evident that the party membership all over the country has already swung into action even in this hot season. This is encouraging, as it forecasts even more extensive work in September and October. It is also evident that the breakdown of capitalism and the amazing stupidity of the parties of capitalism have brought that change in capitalist society which makes it more than ever correlate with our propaganda. We shall probably have less funds for our work this year than four years ago. Yet it is certain that our campaign will be more effective this year than it was four years ago, when it must be admitted that we reached our lowest ebb in organization and in the number of votes cast.

In other words, a dollar this year will be more effective than ten dollars four years ago. We therefore earnestly urge every Socialist who is able to contribute to respond to the national drive for funds, as well as to the state drives. Each is essential to the other. The states help the national campaign when they carry on their own, and the national campaign assists the state campaigns. They are not two campaigns unrelated to each other, but a cooperating campaign on two fronts. The weakness of one will register its effect upon the other. To the extent that both are made effective shall we make the most of our unparalleled opportunities.—The New Leader.

Perfectly Natural

When an economic system reaches a place where it cannot provide security even in the midst of plenty, it is perfectly natural for that economic system to give place to another. It would be unnatural for it not to.

—American Guardian.

Professor John Dewey Again "Excommunicated"

If professor John Dewey it not away on his summer vacation he ought to be busy at his office receiving expressions of sympathy from his many friends. Some three years ago, it may be recalled, a convention of the A. F. of L. ordered his name stricken from the records where reference was made to him as America's greatest educator. Brother Matthew Wolf and the others of his light wished the record clear of "a paid agent of Moscow". Today, the Daily Worker, Soviet Russia's great support in the heart of American capitalism, reads the riot act to Dr. John Dewey. He is a social-fascist. He is a "bird of a feather" with a Lord, Paul H. Douglas, and that third notorious fascist, Oswald Garrison Villard, the editor of The Nation. Dr. Dewey is squarely and irrevocably placed by the Daily Worker where he belongs: on the scrap heap of the American revolution, of which for the time being only the scrap heap, is in existence. However, as Dr. Dewey survived, easily enough, the excommunication by the A. F. of L., it is reasonable to hope that he will survive this attack too. And since he was not receiving any "Moscow gold" for his "paid agency", in the first place, he won't suffer a material setback this time and so no harm threatens him. Still the story is not without its sad points. John Dewey's little book, "Impressions of Soviet Russia", containing his observations on a trip in that country, made more intelligent converts to the general revolutionary course of the Soviet State than William Z. Foster's great "Toward Soviet America", in which all is told about the "Sovkhozes", "Kolkholzes" and "TSOSes" together with the details of the coming American dictatorship, will ever make. Dewey understood that the most real and the most potent thing about the Soviet Revolution was the undying urge and force of the common man that the abolition of property as the basis of power has released. And that release of basic human growth he greeted and others whom he made to see it, joined with him in welcoming the great change. Yet he now is, by implied Moscow authority, a "social-fascist". And intellectual two-by-four of the "Correct Line Brotherhood" who only recognize the Russian Revolution in the person of the latest party plenipotentiary who rides a rubber stamp of the Agit-Prop-Dep, and would not know the real revolution if they fell over it, they are the glory that is Moscow.—Advance.

Hollywood does its best to combat birth control. It has a baby to each 5,000 feet of film.

Some Common Things

They are the common things—
They who live on the narrow streets,
Unpaved—dark alleys, tenements—they
Whose brow has felt the damp sweat and whose
Muscles know how to ache—they who know
Night to be a time to stay awake and worry—
About rent—doctor bills—taxes that burden!
They are common things!
On the boulevard the dyspeptic billionaire clips
His bonds and gripes about income tax, liner fares
To France—bawls out the cook because his meal isn't
Fixed to suit him—He buys a United States Senator
As a ditch digger buys a hamburger! He is strong!
He and his kind smoke black cigars in a dark room over
A national convention hall and pick a president who
"Has the right view", while jackasses sitting in the
Nominating hall bray loudly until the bosses send down
The name of the man to be selected.—To the man with
Dyspepsia and a billion dollars the presidency is a
Common thing!
—William Allen Ward.